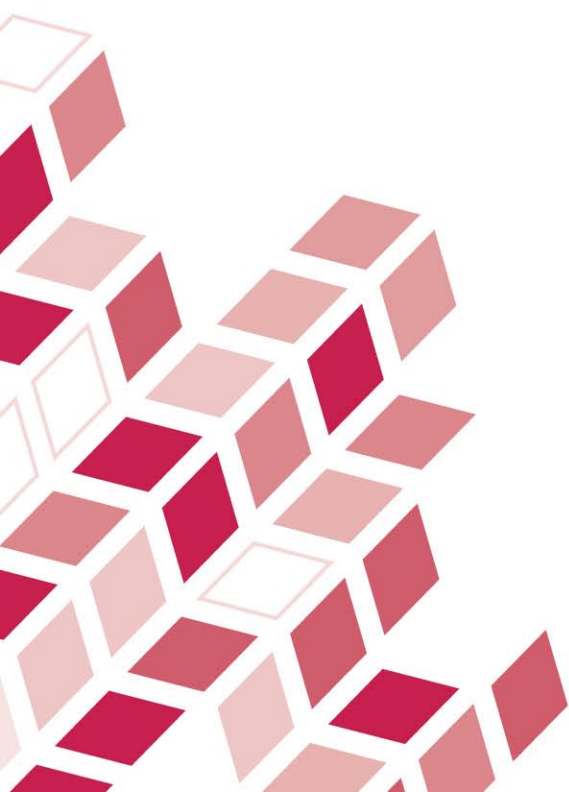

NOKUTs tilsynsrapporter

Høgskolen i Stavanger Akkreditering som universitet

August 2004

**HØGSKOLEN
I
STAVANGER**

SØKNAD OM AKKREDITERING SOM UNIVERSITET

**RAPPORT
FRA
SAKKYNDIG KOMITÉ**

Professor Kathrine Skretting
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (leder)

Professor Berit Askling
Universitetet i Göteborg

Professor Sigmund Grønmo
Universitetet i Bergen

Administrerende direktør Paul Chaffey
Abelia

Student Lene Karin Eikemo
Studentenes landsforbund

Forord

Komiteen for vurdering av søknaden fra Høgskolen i Stavanger om akkreditering som universitet, legger med dette fram sin rapport.

Komiteen har foretatt sine vurderinger ut fra kravene i forskriften om kriterier for akkreditering av institusjoner og standarder og kriterier for akkreditering av studietilbud i norsk høgre utdanning, slik disse ble vedtatt av NOKUT 5. mai 2003. Komiteen har videre lagt vekt på å etterkomme kravet i komiteens mandat om at komiteens rapport skal inneholde forslag til institusjonens videre utvikling.

I tråd med beskrivelsene i Universitets- og høgskoleloven har et universitet forskning, forskerutdanning og forskningsbasert undervisning på høyt nivå som sin sentrale oppgave. Komiteen har derfor, også i tråd med regler og retningslinjer for institusjonsakkreditering, vært opptatt av problemstillinger som kretser rundt disse emnene, samtidig som den har vurdert Høgskolen i Stavanger som en helhet. At komiteen har valgt å anlegge et bredt perspektiv på virksomheten ved Høgskolen i Stavanger, har også sammenheng med at dette er første gang en søknad fra en statlig høgskole om akkreditering til universitet behandles. Vi mangler praksis i Norge for institusjonsakkreditering, og komiteen er seg bevisst at vi i og med dette vurderingsarbeidet er med på å etablere en slik praksis. De kunnskapspolitiske dimensjonene har medvirket til å gjøre arbeidet ekstra interessant for komiteen.

Som et ledd i komitéarbeidet var komiteen på besøk på høgskolen 22. og 23. april 2004. Dette besøket var en spennende mulighet til å lære mer om hvordan Høgskolen i Stavanger fungerer på nøkkelområdene sine i praksis, etter omorganiseringen, innføring av kvalitetssikringssystem, med forhøyete internasjonale ambisjoner og andre sentrale endringer, som er omtalt i søknaden.

Komiteen vil takke Høgskolen i Stavanger for stor imøtekommenhet og raske tilbakemeldinger på spørsmål og problemstillinger som har dukket opp under arbeidets gang.

Komiteens innstilling er enstemmig

1. juli 2004.

Forord	2
1 INNLEDNING	5
1.1 Bakgrunn	5
1.2 Kort beskrivelse av Høgskolen i Stavanger	5
1.3 Grunnlaget for vurderingen	6
1.4 Organisering av rapporten	7
2 SAMMENDRAG	8
3 SAKKYNDIGES VURDERING	10
3.1 Studietilbud på lavere og høyere nivå	10
3.1.1 Lavere gradsstudier	11
3.1.2 Høyere gradsstudier eller andre studieløp av minst fem års varighet	14
3.1.3 Uteksaminerte kandidater	15
3.1.4 Anbefalinger om videre utvikling; studietilbud på lavere og høyere nivå	15
3.1.5 Konklusjon; studietilbud på lavere og høyere nivå	16
3.2 Doktorgradsstudiene	16
3.2.1 Doktorgradsområdene og deres betydning	16
3.2.2 Forskerutdanning	17
3.2.2 Anbefalinger om videre utvikling; doktorgradsstudiene	19
3.2.3 Konklusjon; doktorgradsstudiene	19
3.3 Vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet	19
3.3.1 Faglig kompetanse på doktorgradsutdanningsområdene	20
3.3.2 FoU-virksomhet på doktorgradsutdanningsområdene	20
3.3.3 Faglig kompetanse og FoU virksomhet i tilknytning til de øvrige utdanningstilbudene	22
3.3.4 Samlet vurdering; vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet	26
3.3.5 Anbefalinger om videre utvikling; vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet	29
3.3.6 Konklusjon; vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet	29
3.4 Organisasjon og infrastruktur	30
3.4.1 Organisering	30
3.4.2 infrastruktur	32
3.4.3 FoU-virksomhetens plass i institusjonens strategi og planer, organisering og budsjetter	33
3.4.4 IKT-opplegg med maskin- og programvare og brukerstøtte	34
3.4.5 Anbefalinger om videre utvikling; organisasjon og infrastruktur	35
3.4.6 Konklusjon; organisasjon og infrastruktur	35
3.5 Nasjonale og internasjonale nettverk	35
3.5.1 Tilknytning til nasjonale og internasjonale nettverk	35
3.5.2 Nasjonalt samvirke om forskerutdanning	37
3.5.3 Anbefalinger om videre utvikling; nasjonale og internasjonale nettverk	38
3.5.4 Konklusjon; nasjonale og internasjonale nettverk	38
4 ENKELTKRITERIER OG HELHETSVURDERINGER	39
4.1 En oppsummering av kriteriene og komiteens tilrådninger	39
4.2 Refleksjoner om kriteriene	40
4.3 Konsekvenser av kriteriene: En ny type universitet	40

5 KONKLUSJON	42
5.1 Samlede delkonklusjoner	42
5.1.1 Studietilbud på lavere og høyere nivå	42
5.1.2 Doktorgradsstudiene.....	42
5.1.3 Vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet	42
5.1.4 Organisasjon og infrastruktur.....	42
5.1.5 Nasjonale og internasjonale nettverk	43
5.2 Tilfredsstiller Høgskolen i Stavanger kriteriene for akkreditering?.....	43
5.3 Komiteens helhetlige vurdering av om Høgskolen i Stavanger samlet holder et tilstrekkelig høyt nivå og har en slik kvalitet at det kan akkrediteres som universitet.....	43
6. ANBEFALINGER OM VIDERE UTVIKLING	44
6.1 Samlede delanbefalinger	44
6.1.1 Studietilbud på lavere og høyere nivå	44
6.1.2 Doktorgradsstudiene.....	44
6.1.3 Vitenskapelig personale og forskningsaktivitet	44
6.1.4 Organisasjon og infrastruktur.....	44
6.1.5 Nasjonale og internasjonale nettverk	45
6.2 Konkluderende anbefaling for videre utvikling	45
7 VEDLEGG	46
7.1 Sakkyndig komité.....	46
7.2 Komiteens mandat.....	46
7.3 Kriterier for akkreditering som universitet.....	47
7.4 Program for institusjonsbesøket	48
7.5 Oversikt over dokumentasjonen fra Høgskolen i Stavanger	49
7.6 Tilbakemelding fra Høgskolen i Stavanger på rapport fra sakkyndig komité	51

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

NOU 2000:14 Frihet med ansvar – om høgre utdanning og forskning i Norge åpnet for at høgre utdanningsinstitusjoner på visse vilkår kan søke seg til andre institusjonskategorier. Hvilke vilkår som institusjonene må innfri fastsettes nærmere i Utdannings- og forskningsdepartementets forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgskoler og lov om private høgskoler av 2. januar 2003.

Høgskolen i Stavanger søkte 23. juni 2003 om å bli akkreditert som universitet. En forutsetning for at Høgskolen i Stavanger kan bli akkreditert som universitet er at høgskolen har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring, jf. § 7 pkt.2 i ovennevnte forskrift.

Kvalitetssikringssystemet ved Høgskolen i Stavanger ble evaluert av en sakkyndig komité høsten 2003. Denne komiteen konkluderte med at høgskolen har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring. NOKUTs styre godkjente kvalitetssikringssystemet ved Høgskolen i Stavanger i møte 29. januar 2004. Samme dato oppnevnte NOKUT den sakkyndige komiteen til å forestå vurderingen av høgskolen som universitet. Komiteen hadde sitt første møte 27. februar 2004. Arbeidet ble avsluttet 1. juli 2004 og innstillingen fra sakkyndig komité ble overlevert NOKUT samme dag.

1.2 Kort beskrivelse av Høgskolen i Stavanger

Høgskolen i Stavanger (HiS) har ca. 7500 studenter og 850 ansatte og et mangfold av undervisnings-, forsknings- og utviklingsaktiviteter. Utdanningstilbudet spenner fra grunnstudier til doktorgradsstudier og etter- og videreutdanningstilbud. Profesjonsutdanninger utgjør på mange måter en kjerne i utdanningsvirksomheten. Mange av høgskolens aktiviteter skjer i samarbeid med næringslivet, offentlig sektor og faglige kontakter regionalt og nasjonalt. Høgskolen har også internasjonale samarbeidspartnere.

Høgskolen i Stavanger ble etablert i 1994 ved en sammenslåing av sju høgskoler som resultat av høgskolereformen. Den eldste av disse sju høgskolene har røtter tilbake til 1878. Inntil 31. desember 2003 hadde Høgskolen i Stavanger samme organisatoriske inndeling av fagavdelingene som ved etableringen i 1994. Disse var: Avdeling for helse- og sosialfag, Avdeling for humanistiske fag, Avdeling for kunstfag, Avdeling for lærerutdanning, Avdeling Norsk hotellhøgskole, Avdeling for teknisk-naturvitenskapelige fag og Avdeling for økonomi-, kultur- og samfunnsfag.

Fra 1. januar 2004 er forskningen og undervisningen organisert i tre fakultet.¹ Disse er:

- **Humanistisk fakultet** som består av tidligere Avdeling for humanistiske fag, Avdeling for lærerutdanning, Avdeling for kunstfag, Senter for adferdsforskning og Senter for leseforskning
- **Samfunnsvitenskapelig fakultet** som består av tidligere Avdeling Norsk hotellhøgskole, Avdeling for økonomi-, kultur- og samfunnsfag og Avdeling for helse- og sosialfag
- **Teknisk-naturvitenskapelig fakultet** som er identisk med tidligere Avdeling for teknisk-naturvitenskapelige fag

---

¹ På grunn av høgskolens omorganisering vil informasjon og tallmateriale i rapporten henwise til ulike organiseringsformer.

1.3 Grunnlaget for vurderingen

Hovedgrunnlaget for den sakkyndige komiteens vurdering er søknaden fra Høgskolen i Stavanger om å bli akkreditert som universitet av 23. juni 2003. Komiteen har i tillegg fått seg forelagt 'Fra høgskole til universitet' - universitetsstrategi 2000 – 2004 for Høgskolen i Stavanger, årsrapport 2002 for Høgskolen i Stavanger, høgskolens budsjettokument 2002 – 2004 og evaluering av system for kvalitetssikring ved Høgskolen i Stavanger - rapport fra sakkyndig komité 2003.

Komiteen er informert om vurderingen av de doktorgradsprogrammene Høgskolen i Stavanger har fått godkjent.²

I tilknytning til søknaden er det innhentet supplerende informasjon fra høgskolen. En oversikt over dette materialet er gitt i vedlegg 5.³ Videre har NOKUT sammenstilt noe materiale som er hentet fra Database for høyere utdanning (DBH) og Samordna opptak (SO). Dette materialet er forevist Høgskolen i Stavanger for kommentarer. Tabeller og informasjon fra dette materialet er flettet inn i løpende tekst i rapporten. Det er også innhentet informasjon fra noen institusjoners budsjettokumenter.

Det formelle vurderingsgrunnlaget til komiteen er:

- Lov om universiteter og høgskoler av 12. mai 1995
- Utdannings- og forskningsdepartementets forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgskoler og lov om private høyskoler av 2. januar 2003
- Forskrift om kriterier for akkreditering av institusjoner og standarder og kriterier for akkreditering av studietilbud i norsk høgre utdanning, vedtatt av NOKUT 5. mai 2003

Høgskolen i Stavanger ble besøkt 22. og 23. april 2004. Komiteen hadde da møter med høgskolens faglige og administrative ledelse og to eksterne styremedlemmer. Komiteen hadde separate møter med faglige enhetsledere; dekan og prodekaner, representanter for de vitenskapelige tilsatte og et utvalg av bachelor- og mastergradsstudenter ved hver av de tre fakultetene. Det var videre separate møter med et utvalg av høgskolens PhD studenter, med studenttillitsvalgte, et utvalg instituttledere, bibliotek- og IKT-personale og noen av høgskolens eksterne samarbeidspartnere. Komiteen ble også presentert for ledelsesverktøyet Balansert målstyring og læring og multimediasprosjektet NettOpp, i tillegg til en omvisning og gjennomgang av institusjonens infrastruktur. Komiteen hadde samtaler med i alt 83 personer under besøket. Det fullstendige programmet for institusjonsbesøket er gitt i vedlegg 4.

Komiteen har hatt møter i forkant av, i forbindelse med og etter institusjonsbesøket.

Som et ledd i kvalitetssikringen av rapporten fikk Høgskolen i Stavanger 23. juni 2004 tilsendt et utkast til rapport til uttalelse om faktiske feil og misforståelser. Dette utkastet inneholdt ikke komiteens konklusjoner og anbefalinger for videre utvikling og heller ikke komiteens refleksjoner i kap. 4. Høgskolens tilbakemelding forelå 25. juni. Høgskolen påviser en del faktiske feil og misforståelser som det er tatt hensyn til i den endelige rapporten. Høgskolens tilbakemelding til den endelige rapporten er i sin helhet tatt inn i vedlegg 6.

---

² Hegerstrøm, T., Tre statlige høgskoler og retten til å tildele doktorgrad, Norgesnettrådet rapport 02/2001, Vurdering av doktorgradsprogram i risikostyring og samfunnssikkerhet ved Høgskolen i Stavanger, innstilling fra sakkyndig komité av 25. mars 2003 og Bedømmning avgiven av sakkunnig komité avseende ansökan om godkännande av doktorgradsprogram i specialpedagogik vid Högskolan i Stavanger, av 10. april 2003.

³ Som en følge av dette er deler av materialet i rapporten hentet fra høgskolen søknad av 23. juni 2003, mens andre deler vil være hentet fra opplysninger gitt fra høgskolen hhv. 16. desember 2003 og 29. mars 2004. Høgskolen har også ved noen senere anledninger, supplert komiteen med informasjon.

1.4 Organisering av rapporten

De sakkyndiges vurdering i kap. 3 følger Utdannings- og forskningsdepartementets forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgschooler og lov om private høyskoler § 7.5 samt NOKUTS kriterier for akkreditering som universitet slik de fremkommer i forskrift om akkreditering av institusjoner og standarder og kriterier for akkreditering av studietilbud i norsk høgre utdanning, men er i rapporten gitt en annen rekkefølge.

Komiteen fant NOKUTs kriterier åpne for tolkning og opplevde et behov for å tilkjenne forståelsesgrunnlaget for sine vurderinger. Dette forståelsesgrunnlaget følger presentasjonen av det enkelte kriterium der komiteen har funnet det nødvendig. Komiteen har valgt et bredere perspektiv på kriteriene og forholdet mellom disse for å ivareta vurderingen av høgschoolen som en helhet.

De enkelte punktene i de sakkyndiges vurdering er gitt en firedelt disposisjon med beskrivelse, vurdering, konklusjon og anbefalinger for videre utvikling. Beskrivelsene er i hovedsak hentet fra høgschoolens søknad og det tilleggs materialet som er innhentet som nevnt over i grunnlaget for vurderingen. Komiteens vurderinger følger fortløpende etter beskrivelsene, mens delkonklusjonene og anbefalingene for videre utvikling er gitt for hvert hovedpunkt.

Komiteen har valgt å formulere noen refleksjoner rundt kriteriene for akkreditering til universitet, og presenterer noen tanker om *universitet* som institusjonskategori. Dette finnes i kap. 4. Rapportens kap. 5 inneholder komiteens konklusjoner. Kap. 6 gir en samlet presentasjon av komiteens anbefalinger om videre utvikling. Kap. 5 og 6 er disponert i samme rekkefølge som enkeltpunktene i sakkyndiges vurdering med en avsluttende hovedkonklusjon og hovedanbefaling for videre utvikling.

2 SAMMENDRAG

Dette er første gang en søknad fra en statlig høyskole om akkreditering til universitet behandles. Både sakkyndig komité og NOKUT har vært seg svært bevisst at man i og med dette vurderingsarbeidet er med på å etablere en praksis for institusjonsakkreditering og at søknaden fra Høgskolen i Stavanger representerer det første konkrete bidraget til en mulig endring av institusjonsstrukturen i norsk høgre utdanning.

Grunnlaget for vurderingen av søknaden fra Høgskolen i Stavanger ligger i NOKUTs kriterier og komiteens mandat. Kriteriene vektlegger kvaliteten ved institusjonens studietilbud på alle nivåer, vitenskapelig personale, forskningsvirksomhet, organisasjon og infrastruktur samt nasjonale og internasjonale nettverk. Komiteens mandat pålegger komiteen å foreta en helhetlig vurdering av om Høgskolen i Stavanger holder et tilstrekkelig nivå og har en slik kvalitet at det kan akkrediteres som universitet.

Høgskolen i Stavanger tilbyr 24 bachelorprogram, 10 mastergradsprogram og 4 doktorgradsprogram. Profesjonsutdanninger på lavere grad utgjør et tyngdepunkt i utdanningsvirksomheten, men på fire områder tilbyr Høgskolen i Stavanger utdanning på aller høyeste nivå – doktorgradsutdanning. Etter komiteens vurdering innfrir Høgskolen i Stavanger kravet om et visst antall studietilbud på lavere og høyere grad Høgskolens doktorgrader tilfredsstillende videre kravene til at disse skal ha nasjonal og regional betydning, men Høgskolen i Stavanger har foreløpig få resultater å vise til som selvstendig forskerutdanningsinstitusjon.

I sitt arbeid mot universitetsstatus har Høgskolen i Stavanger satset på kompetanseheving av sitt vitenskapelige personale spesielt innen doktorgradsområdene. Kompetansen i organisasjonen er derfor ulikt fordelt. Komiteen ser positivt på høgskolens arbeid med kompetanseheving av det vitenskapelige personalet, men påpeker at høgskolen bør passe på at forskningsambisjonene ikke går på bekostning av studiekvaliteten og –kvantiteten i høgskolens øvrige studietilbud. Komiteen har vurdert den vitenskapelige kompetansen ved Høgskolen i Stavanger som tilfredsstillende. Komiteen har imidlertid merket seg at andelen av vitenskapelig ansatte med førstekompetanse er 46 %. En institusjon som søker universitetsstatus, og som således vil påta seg et særlig ansvar for langsiktig grunnleggende forskning og forskerutdanning, bør arbeide for å høyne denne prosenten.

FoU-aktiviteten ved Høgskolen i Stavanger er tilfredsstillende, særlig for spissområdenes vedkommende, men ikke omfattende når man vurderer høgskolen som helhet. Dette har sammenheng med at store deler av høgskolens virksomhet er knyttet opp mot kortere profesjonsutdanninger med svakere FoU-tradisjoner. Høgskolen i Stavanger har imidlertid sterke eksterne kontakter i forhold til sin FoU-virksomhet. Dette gjelder ikke bare i teknikk og naturvitenskap, men også kulturutdanningen, humanistiske fag, lærerutdanningen og helsefagutdanningen.

Kravene til organisasjon og infrastruktur gjelder i stor grad hvor godt dette er tilpasset høgre utdanning og institusjonens forskningsvirksomhet. Høgskolen i Stavanger innfrir disse kravene. Høgskolen innfrir også kravet om tilknytning til nasjonale og internasjonale nettverk og deltagelse i et samvirke om forskerutdanning.

Etter komiteens mening fyller Høgskolen i Stavanger helhetlig sett kriteriene til akkreditering som universitet. Høgskolen i Stavanger holder et tilstrekkelig høyt nivå og har de kvaliteter som kriteriene krever. Høgskolen i Stavanger vil da bli en ny type universitet med en annerledes utdanningsportefølje, en smalere forskningsprofil og en tydeligere regional tilknytning enn de øvrige norske universitetene. Høgskolen i Stavanger bør imidlertid utarbeide framtidsrettete strategier som tydelig beskriver hvilken rolle et ev. universitet i Stavanger vil fylle i den norske universitetsstrukturen.

3 SAKKYNDIGES VURDERING

De sakkyndiges vurdering er disponert etter NOKUTs forskrift § 7.5 b – f som følger⁴:

1. studietilbud på lavere og høyere nivå; jf. § 7.5 d
2. doktorgradsstudiene; jf § 7.5 e
3. vitenskapelig personale og forskningsaktivitet; jf § 7.5.b
4. organisering og infrastruktur; jf § 7.5 c
5. nasjonale og internasjonale nettverk; jf § 7.5 f

3.1 Studietilbud på lavere og høyere nivå

Institusjonen skal ha selvstendig rett til å tildele høyere grad eller andre studieløp av minst fem års varighet på minst fem områder, samt lavere grads utdanninger innen flere fagområder. Institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på de fleste av disse fagområdene.

Komiteens forståelsesgrunnlag

Med lavere grads utdanninger menes studier som fører fram til graden høgskolekandidat med normert studietid på 2 år og studier som fører fram til en bachelorgrad med normert studietid på tre år. Disse kan være innrettet som sammenhengende to-/treårige profesjonsstudier eller de kan være satt sammen av ulike emner og emnegrupper til et helhetlig studietilbud.

Høyere grads studier og studieløp av minst fem års varighet er både studier av to års varighet, som bygger på en treårig lavere grad, og enkelte studietilbud av fem års sammenhengende varighet som begge fører fram til en mastergrad.

Begrepe om område og fagområde er ikke gitt noen innholdsmessig eller omfangsmessig forklaring eller avgrensning. Etter komiteens mening er det ikke gitt at et studietilbud eller et studieløp teller som et *område* i kriterienes forstand. Mange utdanningsinstitusjoner vil legge til rette for studentenes valgmuligheter ved å tilby mange ulike utdanninger. Disse kan ha en del felles blokker, men også ulike profileringer som gir tilbudene en ulik vinkling. Man kan altså ha flere utdanninger/studieløp innenfor ett og samme *område*. Et *område* eller et *fagområde* kan med andre ord være bredere enn et studieløp eller en utdanning.

Kriteriene angir at antall områder institusjonen skal ha mastergrader på, skal være minst fem. Dette antallet er imidlertid, som nevnt over, avhengig av hvordan man teller og hvordan man forstår begrepet *område*. Det er derfor ikke gitt at hver mastergrad teller som et område.

Det fremgår av kriteriene at høgskolen må ha flere lavere grads utdanninger. Komiteen forstår dette til at antallet lavere grads utdanninger må være flere enn kravet til antallet høyere grads utdanninger og at studieporteføljen av lavere grads studier dekker et større fagspekter enn høyere grad. Mastergradsstudier kan både være en direkte faglig forlengelse av et lavere grads studium, eller de kan være en 'paraplykonstruksjon' med et studietilbud som favner studentgrupper med en bredere faglig bakgrunn.

At institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på de fleste av disse fagområdene innebærer at den har uteksaminert kandidater både til lavere og høyere grad på et flertall av studietilbudene minst en gang, det vil si at studietilbud av lavere grad må ha vært etablert i minst to/tre år og studietilbud av høyere grad som bygger på lavere grad, i to år. Kvalitetsreformen i høgre utdanning som ble iverksatt 1. januar 2003, ga de statlige høgskolene mulighet til å etablere mastergradsstudier etter søknad og en sakkyndig vurdering. Før den dato hadde noen statlige høgskoler etablert hovedfagsstudier. Disse hovedfagene kunne være et samarbeidsopplegg mellom universitet og høgskole, med universitetet som gradsgivende institusjon, eller de kunne være selvstendige hovedfag med eller uten fagparalleller til universitetenes fagkrets. Disse hovedfagene fikk automatisk status som mastergradsstudier ved iverksettelsen av

---

⁴ § 7.5 a i kriteriene fastsetter at institusjonen, for å bli akkreditert som universitet, må oppfylle vilkårene i § 7.3. Det vil si at høgskolen må oppfylle vilkårene for å bli akkreditert høgskole. I følge Utdannings- og forskningsdepartementets merknader til forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgskoler og private høgskoler av 2. januar 2003, anses de statlige utdanningsinstitusjonene som akkrediterte for de studietilbud de tilbyr. Høgskolen i Stavanger innfrir dermed forskriftens § 7.5.a. Kriteriene for akkreditering som universitet er i sin helhet tatt inn i vedlegg 3.

kvalitetsreformen. Flere høyskoler hadde 'sivil' utdanninger som også automatisk fikk status som mastergradsstudier ved samme anledning. Videre har Utdannings- og forskningsdepartementets prøveordning med mastergrader ved noen statlige høyskoler som ble initiert høsten 1999, resulterte i permanente mastergradsstudier. Komiteen regner mastergradsstudier som er konvertert som nevnt over, til å ha vært etablert fra godkjenningsdato.

3.1.1 Lavere gradsstudier

Beskrivelse

Høgskolen i Stavanger tilbyr 24 bachelorgradsprogram. Disse studieprogrammene inneholder flere spesialisering- eller fordypningsmuligheter, slik at det reelle tallet på varianter av bachelorgradsprogram er langt høyere. I tillegg kan studentene, i samråd med høgskolen, sette sammen individuelle bachelorløp.

Fig. 1 viser fordelingen av de 24 bachelorprogrammene

Det samfunnsvitenskapelige fakultet	Barnevern
	Sosialfag
	Sykepleie
	Hotelledelse
	Reiselivsledelse
	Revisjonsfag
	Økonomi og administrasjon
	Økonomi og informatikk
	Fjernsyns- og multimedieproduksjon
	Journalistikk
	Kunst- og kulturforvaltning
	Samfunnsfag og personalledelse
Det humanistiske fakultet	Språk og litteratur
	Historie og kultur
	Faglærerutdanning i musikk, dans og drama
	Allmennlærer
	Førskolelærer
Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet	Bygg
	Data
	Elektro
	Kjemi
	Maskin
	Petroleumsteknologi
Teknisk realfag	

Høgskolens bachelorgradsprogram er på 180 studiepoeng, tilsvarende tre års heltidsstudier. Høgskolen har vedtatt forskrift om graden bachelor. Denne regulerer blant annet kravet til bredde og fordypning i studieprogrammene og sikrer inngangskravet til mastergradsstudiene ved egen og andre utdanningsinstitusjoner. De fleste av høgskolens grunnutdanninger var etablert før fusjonen i 1994.

Høgskolen har flere utdanninger der praksis er en integrert del av studiet. Dette gjelder alle lærerutdanningene, helse- og sosialutdanningene og journalistutdanningen. For flere av disse utdanningene trekkes praksisfeltet systematisk inn i arbeidet med justering og utvikling av studieplaner og innhold i studiet. Et tett og nært samarbeid med praksisfeltet både om innhold og utvikling av praksisperioden har ifølge høgskolen ført til utvikling av nye videreutdanningstilbud.

Høgskolen tilbyr desentraliserte allmennlærer-, førskolelærer-, og sykepleierutdanninger. Disse studiene går over henholdsvis fem og fire år og bruker IKT som verktøy for å desentralisere undervisningen. Ifølge høgskolens søknad er samarbeidet med kommunene om disse tilbudene,

fruktbart; utdanningene dekker sentrale behov for kompetanse i distriktene, og bidrar til å styrke høgskolens posisjon som en regional ressurs.⁵

Vurdering

Høgskolen har et bredt studietilbud på lavere grad, som omfatter profesjonsstudier innenfor ulike lærerutdanninger, helse- og sosialfagutdanninger, teknologiske utdanninger, medieutdanninger, kunstutdanninger, samt mer tradisjonelle universitetsrettede studier innenfor humaniora og samfunnsvitenskap.

Under sitt besøk reiste komiteen flere spørsmål i sammenheng med det vi kan kalle for spiss – bredde-problematikk. Kan det være en fare for at bachelorstudiene i mindre grad ivaretas hvis høgskolen blir et universitet? Vil et universitet lett kunne glemme lavere grads studier og fokusere på utdanningstilbud hvor forskning er sentralt? Få av komiteens samtalepartnere under besøket så dette som aktuelle problemstillinger for Høgskolen i Stavanger. Det ble heller framhevet at universitetsambisjonene hadde medført økt fokus på forskning og utvikling av ny kunnskap i alle ledd av organisasjonen, og dette fokuset hadde medført forhøyet kvalitet også i bachelorutdanningene. På institusjonsbesøket fikk komiteen vite at Teknisk-naturvitenskapelig fakultet har valgt å prioritere utdanninger i hele løp dvs. bachelor, master og dr. grad. Det betyr at man har skåret vekk utdanninger som bare har hatt bachelornivå.

Under sitt besøk fikk komiteen flere ganger poengtert betydningen av et bredt studietilbud på bachelornivå med mulighet til å fortsette med studier på høyere grad. Studenter på lavere grad opplever det som motiverende å ha muligheten til å kunne samarbeide med studenter som er på et høyere nivå enn seg selv. Det oppleves som viktig med både bredde og dybde og en god kvalitet i tilbudene. Det ble hevdet at universitetsambisjonen har hevet nivået på studietilbudene på lavere grad. Grunnutdanningene/bachelornivået er også viktig for rekrutteringen av studenter til høyere nivå.

Når det gjaldt komiteens spørsmål om hvorvidt det målrettede arbeidet for å imøtekomme kravene i forhold til universitetsakkreditering hadde gått på bekostning av innføringen av kvalitetsreformen, fikk komiteen ikke like kategoriske svar som den fikk på spørsmål om i spiss/bredde problematikken. Kvalitetsreformen er unektelig ressurskrevende, ikke bare for Høgskolen i Stavanger, men for alle institusjonene innen høyere utdanning i Norge. Det er komiteens inntrykk at Høgskolen i Stavanger ikke ligger spesielt langt framme når det gjelder kvalitetsreformen. Høgskolen arbeider med kvalitetsreformen, utvilsomt, men det gjenstår en del utfordringer. Studenter kunne for eksempel fortelle om at it's:learning ikke ble benyttet like aktivt av alle lærere i alle fag, for eksempel til tilbakemelding og informasjon. Høgskolen ligger langt fremme i utvikling av e-læring/elektroniske pedagogiske læringsressurser. Det synes likevel å gjenstå en del før dette potensialet blir utnyttet til fulle av undervisningspersonalet.

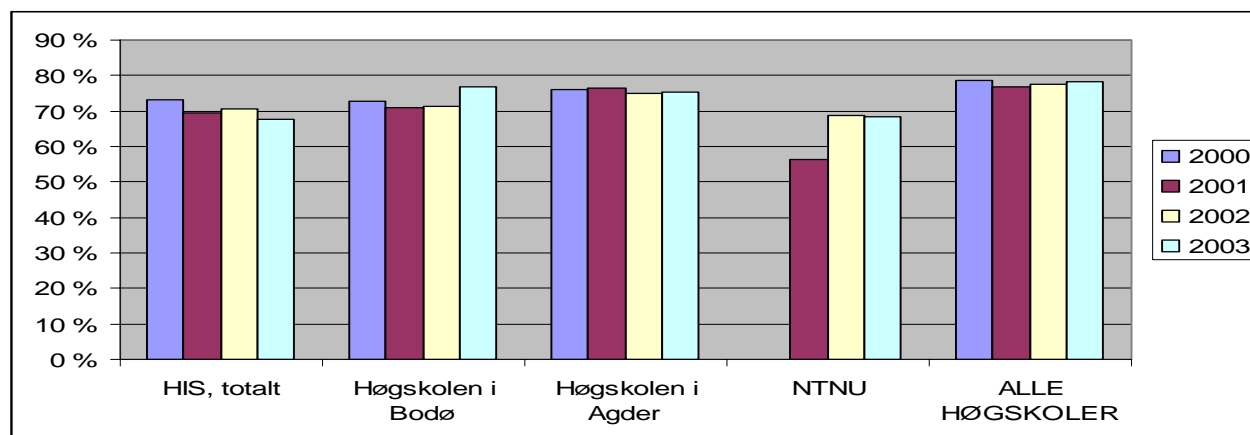
Det lå ikke i komiteens mandat å foreta vurderinger om den generelle studiekvaliteten på høgskolen. Høgskolen i Stavanger har et vel gjennomarbeidet kvalitetssystem, jf. rapport fra komiteen til vurdering av høgskolens kvalitetssikringssystem. Høgskolen har fortsatt en del å gjøre før dette systemet er implementert i hele institusjonen. De studentene komiteen møtte på lavere grads studier, var imidlertid godt fornøyd med studiekvaliteten. Etter komiteens mening bør Høgskolen i Stavanger likevel fortsatt arbeide bevisst med at forskningsambisjonene ikke går på bekostning av studiekvaliteten og –kvantiteten i alle høgskolens studietilbud uansett nivå.

---

⁵ Høgskolen i Stavanger har i tillegg noen to-årige grunnstudier som fører fram til graden høgskolekandidat og flere påbyggningsstudier/videreutdanninger til bachelorgraden.

Komiteen har merket seg at Høgskolen i Stavanger, innenfor sin totale studieportefølje, i likhet med andre sammenlignbare institusjoner, har potensial for høyere studiepoengsproduksjon. Vi ser av Fig. 2 nedenfor at Høgskolen i Stavanger har en studiepoengproduksjon rundt 70 % med negativ utvikling. Det er vanskelig for komiteen å si noe om årsaker til dette, men komiteen oppfordrer Høgskolen i Stavanger til å arbeide målrettet for høyere studiepoengproduksjon.

Fig. 2 viser studiepoeng pr. heltidsekvivalent⁶

- Grunnlaget er registrerte studenter *høsten* 2003 og nye (ikke gjentak) egenfinansierte (ikke eksternt finansierte) studiepoeng oppnådd i *hele* 2003.

Her er altså studiepoeng delt på heltidsekvivalenter: (Studiepoeng *hele* 2003 / heltidsekvivalenter per *høsten* 2003).

- En klar økning eller reduksjon av studentantall fra fx våren til høsten 2003 vil gi seg utslag i enten veldig lav eller høy studiepoengproduksjon per student i 2003. Den lave studiepoengproduksjonen på Samfunnsvitenskap kan til dels forklares ut fra en 15 % økning i antall studenter høsten 2003. (Dette fordi alle de nye studentene H-03 inngår fullt ut i brøkens nevner, men påvirker ikke studiepoengene oppnådd V-03, og inngår dermed bare delvis i brøkens teller.) En høgskole med synkende opptak og studentantall vil tilsvarende oppleve økende studiepoeng per student.

- I institusjonenes budsjett-rapporter i DBH beregnes tilsvarende forholdstall med antall studenter (hoder) som grunnlag, og avviker dermed noe fra disse tallene.

- Prinsipp for fordeling av studiepoeng mellom studium/utdanning (eller avdelinger): Om en student registrert på studium/utdanning X tar et kurs på studium/utdanning Y, blir studiepoengene registrert på studium/utdanning Y.

* For NTNU er det antall studenter (hoder) som ligger til grunn for figuren. Data for 2000 mangler for NTNU.

Høgskolen i Stavanger har hatt disse tallene til uttalelse og kommentert at i materialet som bygger på DBHs data over studieprogramstudenter kan en student telles på flere program. Tallene blir misvisende fordi studenttallet blir for høyt. Høgskolen har derfor utarbeidet en alternativ tabell (Fig. 3) basert på beståtte studiepoeng pr. registrert student. Denne tabellen kan sammenfattes som under:

Fig. 3 Oversikt over studiepoengproduksjon pr. registrert student 2000 - 2003

	HiS	HBO	HIA	NTNU
2000	40,9			36,2
2001	39,0	41,5	44,2	
2002	39,7	42,1	43,1	40,0
2003	42,8	43,2	44,5	39,5

Den veksten i studiepoengproduksjon de siste tre årene ved Høgskolen i Stavanger som fremkommer i tabellen høgskolen har utarbeidet, rokker ikke ved komiteens vurdering av at Høgskolen i Stavanger har et potensial for høyere studiepoengproduksjon.

⁶ Kilde: Database for høgere utdanning (DBH)

3.1.2 Høyere gradsstudier eller andre studieløp av minst fem års varighet

Beskrivelse

Fig. 4 viser en oversikt over mastergradsstudiene ved Høgskolen i Stavanger⁷:

Betegnelse	Godkjent	Kommentar
Master i teknologi, petroleumsteknologi	12.12.1985	Erstattet av Master of Science in Petroleum Engineering, godkjent 28.02.02. Studiet er etablert for å gi et tilbud til internasjonale studenter fra både industrialiserte land og utviklingsland. Utspring i siv.ing. utd.
Master i teknologi informasjonsteknologi	06.06.1988	Utspring i siv.ing. utd.
Master i spesialpedagogikk	20.02.1992	Tidligere selvstendig hovedfag ved høgskolen.
Master i teknologi offshoreteknolog	15.05.1992	Utspring i siv.ing. utd.
Master i teknologi industriell økonomi	06.05.1993	Utspring i siv.ing. utd. Opprinnelig en teknisk økonomisk utdanning.
Master i internasjonal hotell- og reiselivsledelse	30.05.1994	Studiet har hele tiden vært et mastergradsstudium.
Master i teknologi samfunnssikkerhet	17.07.1998	Utspring i siv.ing. utd.
Master i samfunnssikkerhet – samfunnsvit. retning	17.07.1998	Inngikk i prøveordningen med mastergrader ved statlige høgskoler.
Master i lesevitenskap Master in Literary Studies	01.11.2001	Tidligere selvstendig hovedfag med utspring i nordisk språk og litteratur. En engelskspråklig variant. Studiene vil gis som parallelle tilbud f.o.m høsten 2004.
Master i endringsledelse	13.09.2002	Startet høsten 2003.

Fig. 5 viser hvordan mastergradsstudiene fordeler seg på de tre fakultetene:

Det samfunnsvitenskapelige fakultet	Endringsledelse
	Internasjonal hotell- og reiselivsadministrasjon
	Samfunnssikkerhet – samfunnsvitenskapelig retning
Det humanistiske fakultet ⁸	Spesialpedagogikk
	Lesevitenskap
Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet	Petroleumsteknologi
	Informasjonsteknologi
	Offshoreteknologi
	Industriell økonomi
	Samfunnssikkerhet

Mastergradsstudiene ved Høgskolen i Stavanger omfatter et tidligere selvstendig hovedfag med fagparallell til universitetenes fagkrets og flere tidligere sivilingeniørutdanninger. Et studium deltok i prøveordningen med mastergrader ved statlige høgskoler og et studium har hele tiden vært et selvstendig mastergradsstudium. Et mastergradsstudium er etablert etter kvalitetsreformens bestemmelser. De senest etablerte mastergradsstudiene har ennå ikke uteksaminert kandidater.

⁷ Denne oversikten er utarbeidet etter informasjon på e-post fra Høgskolen i Stavanger 31. mars 2004.

⁸ Høgskolen i Stavanger samarbeider med Høgskolen i Bergen om master i musikkpedagogikk, med Høgskolen i Bergen som gradsgivende institusjon.

Mastergradsprogrammene rekrutterer studenter både fra egen institusjon, fra øvrige institusjoner i Norge og fra andre land i Skandinavia. En forsiktig beregning fra høgskolens side viser at 46,6 % masterstudentene er rekruttert internt, og 53,4 % er rekruttert eksternt.

Mastergradsstudiene er på 120 studiepoeng. Etter tillatelse fra departementet kan høgskolen ta opp studenter til femårige integrerte mastergradsprogram i teknologi. Høgskolen i Stavanger har egne reglement for opptak og rangering til mastergradsstudiene, jfr. departementets forskrift om mastergradsutdanning.

Vurdering

Høgskolen i Stavanger har en bred portefølje av mastergradsstudier. Ut fra de refleksjonene som er gjengitt innledningsvis i pkt.3.1 om forholdet mellom *masterstudium* og (*fag*)*område* kan det stilles spørsmål ved om Høgskolen i Stavanger har mastergrader innenfor 11 områder⁹. Det vil for eksempel være urimelig å regne master i lesevitenskap og master i ”Literary Studies” som to ulike områder. Et *område* kan etter komiteens mening være bredere enn et mastergradsstudium, slik at det generelt kan være flere mastergradsstudier innenfor ett og samme område. Spørsmålet om hva som konstituerer et fagområde, bør avgjøres konkret for det enkelte fags og studiums vedkommende, ut fra etablert praksis i norsk og internasjonal sammenheng. Høgskolen i Stavanger har god bredde når det gjelder tilbud av mastergradsstudier, og dekker kriterienes krav om minimum fem mastergrader. Fire av mastergradene ved Høgskolen i Stavanger videreføres som doktorgradsstudier. I tillegg er i norsk sammenheng for eksempel Industriell økonomi og Informasjonsteknologi veletablerte fagområder. Høgskolen har også Master i hotell- og reiselivsledelse, som har vært et høyere grads studium siden 1994.

Selv om alle de fast organiserte studieprogrammene på lavere grad oppgis til å gi grunnlag for opptak til ett eller flere av høgskolens mastergradsprogram er det utdanningsområder på bachelornivå som ikke har noen tydelig forlengelse med mastergrad for eksempel innenfor humanistiske fag og helse- og sosialfag.

3.1.3 Uteksaminerte kandidater

Beskrivelse

Høgskolen i Stavanger opplyser at i 2001 og 2002 ble henholdsvis 736 og 628 kandidater uteksaminert fra høgskolens profesjonsstudier/lavere grads studier. Samme år fullførte henholdsvis 154 og 196 høyere gradsstudier.

Vurdering

I følge kriteriene skal institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på de fleste av utdanningene til lavere og høyere grad. Et flertall av høgskolens utdanninger til høgre og lavere grad er etablert for såpass lenge siden at høgskolen har uteksaminert kandidater til disse i flere år.

3.1.4 Anbefalinger om videre utvikling; studietilbud på lavere og høyere nivå

- Høgskolen i Stavanger bør fortsatt arbeide bevisst med at forskningsambisjonene ikke går på bekostning av studiekvaliteten og –kvantiteten i alle høgskolens studietilbud uansett nivå.
- Høgskolen i Stavanger ligger langt framme når det gjelder utvikling av e-læring/elektroniske pedagogiske læringsressurser, men dette potensialet kan i større grad utnyttes av undervisningspersonalet.

---

⁹ I søknaden fra Høgskolen i Stavanger av 23.06.2003 er Master i Petroleumsteknologi og Master of Science in Petroleum Engineering opplistet som to mastergradsstudier. Samlet antall mastergradsstudier i søknaden blir derfor 11.

- Høgskolen i Stavanger har et forbedringspotensial i forhold til studiegjennomføring.

3.1.5 Konklusjon; studietilbud på lavere og høyere nivå

Høgskolen i Stavanger tilfredsstillter kriterienes krav om at institusjonen skal ha selvstendig rett til å tildele høyere grad eller andre studieløp av minst fem års varighet på minst fem områder, samt lavere grads utdanninger innen flere fagområder. Høgskolen tilfredsstillter også kriteriet om at institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på de fleste av disse fagområdene.

3.2 Doktorgradsstudiene

3.2.1 Doktorgradsområdene og deres betydning

Institusjonen skal ha selvstendig rett til å tildele doktorgrad på minst fire fagområder, hvorav to av fagområdene må være sentrale i forhold til regionale virksomheters verdiskaping samtidig som fagområdene har nasjonal betydning.

Komiteens forståelsesgrunnlag

Statlige høyskoler har siden 1998 kunnet søke om rett til å etablere doktorgradsutdanning og tildele doktorgrad. Disse søknadene går gjennom en grundig vurdering av en internasjonalt sammensatt sakkyndig komité før studiet kan etableres. Den sakkyndige komiteen skal bl.a. vurdere om det omsøkte "området for doktorgradsstudiet har tilstrekkelig faglige bredde og dybde og indre faglig sammenheng."¹⁰ Spørsmålet om 'område' for den enkelte doktorgradsutdanning er mao. vurdert tidligere og skal ikke gjøres til gjenstand for vurdering i denne sammenheng. Det samme gjelder for doktorgradsstudiene studieplaner, institusjonenes faglige basis og kompetanse for å kunne gi forskerutdanning, doktorgradsstudiene nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk, infrastruktur og kvalitetssikringen av doktorgradsstudiene som også er vurdert tidligere.

At to av doktorgradsområdene må være sentrale i forhold til regionale virksomheters verdiskaping betyr bl.a. at de må ha solid forankring i og samarbeid med lokale virksomheter av privat og/eller offentlig karakter. Komiteen forstår kriteriene slik at de to fagområdene som skal være sentrale i forhold til regionale virksomheters verdiskaping, også skal ha nasjonal betydning, i den forstand at de holder en standard som er kompatibel i nasjonal sammenheng. Alle norske doktorgrader må kunne bidra til norsk vitenskaps kumulative vekst og videre utvikling. Kriterienes påpeking av den nasjonale betydningen i sammenheng med den regionale betydningen legger etter komiteens fortolkning en sperre mot at doktorgradene skal kunne være så snevre at de kun er interessante i regional sammenheng. Det er komiteens mening at doktorgradsområder også bør ha en viss internasjonal betydning, men vi tar til etterretning at dette ikke er et krav i kriteriene.

Beskrivelse

Høgskolen i Stavanger fikk i brev av 2. juni 1999 fra daværende Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet rett til å tildele dr.ing.-graden i petroleumsteknologi og offshoretologi. Våren 2003 fikk høgskolen godkjent to nye doktorgradsprogram i spesialpedagogikk og risikostyring og samfunnssikkerhet. Disse ble akkreditert av NOKUT henholdsvis 23. april 2003 og 9. april 2003 og godkjent av Utdannings- og forskningsdepartementet henholdsvis 4. juni 2003 og 5. juni 2003.

Doktorgradsprogrammene i petroleumsteknologi og offshoretologi forvaltes av Teknisk-naturvitenskapelige fakultet. Doktorgradsprogrammet innen fagområdet risikostyring og samfunnssikkerhet forvaltes i samarbeid mellom Teknisk-naturvitenskapelig fakultet og Samfunnsvitenskapelig fakultet. Doktorgradsprogrammet i spesialpedagogikk forvaltes av Humanistisk fakultet.

---

¹⁰ Jf. NOKUTs forskrift om standarder og kriterier for akkreditering av studietilbud i norsk høgere utdanning §3.4c

Næringslivet i regionen er i stor grad relatert til olje- og offshorevirksomheten. Fagområdene offshoreteknologi og petroleumsteknologi har en sentral plass i utdannings- og forskningsmiljøet ved Høgskolen i Stavanger. Disse doktorgradsområdene er nært knyttet til regionalt næringsliv og verdiskaping, og har i tillegg nasjonal betydning.

Høgskolens fagmiljøer innen petroleumsteknologi og offshoreteknologi samarbeider tett med regionale, nasjonale og internasjonale aktører i olje og offshorevirksomheten som Rogalandsforskning (RF), Oljedirektoratet, Rogaland Kunnskapspark og oljeindustrien i Stavanger-regionen. Petroleumsforskningen har vært et satsingsområde i Rogaland i mer enn 30 år. Oljeselskapene har bidratt til en langsiktig oppbygging av forskningen i Stavanger. Samarbeidet med oljenæringen skjer også gjennom en rekke samarbeidsavtaler om forskning og stipendiater. Rogalandsforskning og høgskolen har også stått sammen om flere større forskningsprogrammer.

Fagområdet risikostyring og samfunnssikkerhet er også et doktorgradsområde med sterk regional forankring og nasjonal betydning med tyngdepunkt i både tekniske fag og samfunnsfag. Her er NATO, oljeindustrien og Hovedredningssentralen noen av de sentrale eksterne samarbeidspartnerne.

Høgskolen har et stort innslag av professor II-stillinger fra regionen som også knytter relevante problemstillinger fra næringslivet til høgskolens forskning og utdanning.

Høgskolens sentre innenfor spesialpedagogikk, Senter for atferdsforskning og Senter for leseforskning, er tillagt nasjonale oppgaver av sentrale myndigheter. De skal være nasjonale ressursentra for utviklingen av sine respektive områder.

Vurdering

Som det framgår av komiteens forståelsesgrunnlag under dette punktet, er doktorgradene ved Høgskolen i Stavanger akkreditert og det ligger ikke under komiteens mandat å vurdere den faglige kvaliteten i disse. Komiteens vurdering vil således omhandle doktorgradsutdanningene i forhold til nasjonal og regional betydning.

Høgskolens doktorgradsutdanninger er preget av å ha et godt eksternt kontaktnett og et nært samarbeid med eksterne partnere, både innen forskning, nyskaping, næringsliv og offentlig sektor. De to doktorgradsprogrammene knyttet til petroleum og offshoreteknologi er særlig viktige i forhold til virksomhet i regionen, samtidig som alle fire doktorgradsprogrammene har nasjonal betydning. Doktorgradsprogrammene ved Høgskolen i Stavanger vil etter komiteens mening kunne bidra til norsk vitenskaps vekst og videre utvikling. Komiteen mener også at områdene har et potensial for å oppnå internasjonal betydning.

3.2.2 Forskerutdanning

Institusjonen skal ha en stabil forskerutdanning.

- **Institusjonen har en stabil forskerutdanning når den har utdannet kandidater på minst to fagområder og på minst to andre områder har igangsatt organisert forskerutdanning.**

Beskrivelse

Pr. desember 2003 har høgskolen 31 doktorgradsstudenter på de to teknisk-naturvitenskapelige områdene, 15 i petroleumsteknologi og 16 i offshoreteknologi. Av disse er 29 tatt opp på høgskolens egne program.

Per desember 2003 er 6 doktorgrader avlagt ved høgskolen med høgskolen som gradsgivende institusjon. Tre av disse er i petroleumsteknologi og tre er i offshoreteknologi.

I løpet av 2004 planlegger seks kandidater på høgskolens program i petroleumsteknologi og sju på program i offshoreteknologi å disputere.

Høgskolens spesialpedagogiske miljø omfatter deler av Avdeling for lærerutdanning, Senter for atferdsforskning og Senter for leseforskning. Ti studenter er tatt opp på høgskolens doktorgradsprogram i spesialpedagogikk.

Doktorgradsområdet risikostyring og samfunnssikkerhet er et tverrfaglig samarbeid mellom fagmiljøene innen risikoanalyse, økonomisk risikostyring og samfunnssikkerhet. Det tverrfaglige samarbeidet bygger på de strukturer og relasjoner som er etablert i forbindelse med sivilingeniørstudiene i industriell økonomi og i samfunnssikkerhet og med mastergradsstudiet i samfunnssikkerhet. Doktorprogrammets idé er risiko som tverrfaglig disiplin, der matematiske, statistiske, industrielle, økonomiske og samfunnsvitenskapelige bidrag integreres. Elleve studenter er tatt opp på høgskolens doktorgradsprogram i risikostyring- og samfunnssikkerhet.

Forskerutdanningen ved høgskolen er normert til tre års fulltidsstudium og består av en fagdel og en forskningsdel som skal føre frem til en vitenskapelig avhandling, i samsvar med gjeldende ordninger ved norske universiteter.

Ansvar for forskerutdanningene er lagt til fakultetene, hvor det er opprettet egne doktorgradsutvalg, ledet av prodekanus for forskning. I tillegg har høgskolen et sentralt forskerutdanningsutvalg som har en koordinerende og kontrollerende funksjon

Vurdering

Doktorgradsstudentene ved Høgskolen i Stavanger er få og utgjør små grupper. Ikke minst gjelder dette for de to nyeste studienes vedkommende. Spesialpedagogikk og Samfunnssikkerhet og risikostyring fikk sin godkjenning sent på våren 2003, og tok opp sine første studenter høsten 2003. Det er for tidlig å si noe om resultater og hva doktorgradsutdanningen ved Høgskolen i Stavanger i praksis vil medføre, ettersom kun 6 doktorgrader (per desember 2003) er avlagt ved høgskolen. Komiteen vil bemerke at den operasjonaliseringen av begrepet "stabil" som praktiseres i NOKUTs kriterier bryter noe med alminnelig bruk av begrepet. At forskerutdanningen er *stabil* når man har "...igangsatt organisert forskerutdanning" på to av de fire påkrevde områdene, kan diskuteres på prinsipielt grunnlag. Komiteen tar selvfølgelig kriteriene til etterretning, men mener at stabiliteten i en forskerutdanning ikke kan bedømmes med mindre det også finnes opplysninger om hvor stor del av stipendiatene som disputerer innen rimelig tid, kvaliteten på avhandlingene osv. Komiteen mener at Høgskolen i Stavanger som forskerutdanningsinstitusjon fortsatt er i en oppstartsfase. Man bør prioritere å øke antallet doktorgradsstudenter. Slik vil Høgskolen i Stavanger raskere kunne skaffe seg et bredere grunnlag som forskerutdanningsinstitusjon, og et bredere grunnlag for det kontinuerlige kvalitetsforbedringsarbeidet som enhver forskerutdanningsinstitusjon må gjennomføre.

Siden miljøene er relativt små, reiste komiteen under sitt besøk spørsmål om rekruttering. Blant de forskerrekruertene komiteen intervjuet, hadde noen fått stillingen i hard konkurranse med andre søkere. Noen av doktorgradsstudentene var rekruttert fra egne rekker, i den forstand at de var

tilsatt i undervisningsstilling ved høghskolen. Andre var rekruttert via professoren sin på masterstudiet, men stillingene ble alltid utlyst, og det var reell konkurranse om dem, om enn noen stillinger hadde hatt lave søkertall.

Komiteen fikk vite på sitt besøk at doktorgradsstudentene må levere halvårlige framdriftsrapporter og de opplever at det stilles krav til dem. Høghskolen har systemer for å fange opp eventuell svikt både hos kandidat og veileder. Dette oppleves som positivt av doktorgradsstudentene. Doktorgradsstudentene kunne også fortelle at det medførte fordeler å høre til i et lite miljø. De følte seg som sine veilederes kolleger, og opplevde stor grad av nærhet og kort vei, når det var noe de lurte på eller trengte støtte til. De petroleumsrelaterte doktorgradsstudiene hadde kandidater som hadde valgt nettopp Høghskolen i Stavanger på grunn av de tette relasjonene til oljevirkosmheten og muligheter for arbeid etter avsluttet utdanning.

Forskerutdanningen ved Høghskolen i Stavanger er ikke omfattende per dato. Systemdimensjonen er god. Reglementer og rutiner er på plass. Man er stolt av forskerutdanningsvirkosmheten og legger aktivt til rette for at kandidatene skal lykkes. Men Høghskolen i Stavanger har foreløpig få resultater å vise til som selvstendig forskerutdanningsinstitusjon.

3.2.2 Anbefalinger om videre utvikling; doktorgradsstudiene

- Doktorgradsutdanningene ved Høghskolen i Stavanger er nyetablerte og høghskolen er fortsatt i så måte i en oppstartsfase. Komiteen anbefaler Høghskolen i Stavanger å prioritere å øke antallet doktorgradsstudenter for raskere å skaffe seg et bredere grunnlag som forskerutdanningsinstitusjon.

3.2.3 Konklusjon; doktorgradsstudiene

Som forskerutdanningsinstitusjon er Høghskolen i Stavanger kommet kort, men institusjonen fyller kriterienes krav om å ha selvstendig rett til å tildele doktorgrad på minst fire fagområder, hvorav to av fagområdene må være sentrale i forhold til regionale virkosmheters verdiskaping samtidig som fagområdene har nasjonal betydning.

Høghskolen i Stavanger fyller videre kravene om å ha utdannet kandidater på minst to fagområder og på minst to andre områder ha igangsatt organisert forskerutdanning.

3.3 Vitenskapelig personale og forskningsvirkosmhet

Institusjonen skal ha vitenskapelig personale og forskningsvirkosmhet av høy kvalitet

Komiteens forståelsesgrunnlag:

Kravet om vitenskapelig personale og forskningsvirkosmhet av høy kvalitet gjelder alle studietilbudene ved høghskolen, også studietilbud av lavere grad og miljøer med tradisjonelt lavere akademisk kompetanse og svakere forskningstradisjoner. Kravet om vitenskapelig personale og forskningsvirkosmhet av høy kvalitet må likevel forstås noe forskjellig avhengig av om områdene har doktorgradsutdanning, mastergradsutdanning eller utdanning på lavere grads nivå.

Komiteen ser at kriterienes oppsplitting av krav til vitenskapelig kompetanse og FoU-virkosmhet på utdanningsnivåer, kan være komplisert å dokumentere da kompetansen ofte brukes på tvers av nivåer og FoU-virkosmheten kan være organisert på måter som ikke følger utdanningsnivåene. Ut fra forståelsen av at kompetansen som finnes i fagmiljøet vil være gjeldende på alle nivåer, har komiteen valgt å ta utgangspunkt i høyeste studienivå ved det enkelte fagområde. Dermed vil vurderingene under punkt. 3.3.1, 3.3.2 og 3.3.3 ta utgangspunkt i høyeste utdanningsmulighet innen fagområdet ved sine beskrivelser og vurderinger. De mastergradsstudiene som relateres til doktorgradsstudier er knyttet til samme fagmiljø, og således innehar samme faglige kompetanse og FoU-virkosmhet som disse. Dette er fagområder som er vurdert tidligere, jf. Komiteens forståelsesgrunnlag pkt. 3.2.1 Komiteens forståelse av 'andre fagområder' vil derfor for mastergradenes vedkommende avgrensas til de studietilbudene som ikke har noen naturlig

forlengelse til doktorgrad. 'Andre fagområder' for bachelornivået vil avgrenses til de studier på dette nivået som ikke har noen naturlig forlengelse til mastergrad.

En samlet vurdering av vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet følger i punkt 3.3.4.

3.3.1 Faglig kompetanse på doktorgradsutdanningsområdene

- **På fagområder der institusjonen gir doktorgradsutdanning må institusjonen dokumentere at den har faglig kompetanse og FoU-virksomhet i henhold til standarder og kriterier for akkreditering av doktorgradsstudier § 3.4 c-e.**

Beskrivelse

Fordeling av fast vitenskapelig ansatte på de fire doktorgradsområdene er som følger:

- Petroleumsteknologi (1999) har 9 professorer og 7 førsteamanuenser. En professorstilling er under utlysning.
- Offshoreteknologi (1999) har 7 professorer og 7 førsteamanuenser. To professorstillinger er under utlysning.
- Spesialpedagogikk (2003) har 7 professorer, derav én i 50 % stilling og én i 60 % stilling, 10 førsteamanuenser, derav én i post doc-stilling, og ca. 5 høgskolelektorer, derav én disputerte i januar 2004 og flere arbeider mot doktorgrad.
- Risikostyring og samfunnsikkerhet (2003) har 7 professorer, inkludert en høgskoledosent, og 7 førsteamanuenser, inkludert en professorstipendiat.

Vurdering

Alle doktorgradsområdene er relativt nylig vurdert av sakkyndige komiteer i forbindelse med søknadene om opprettelse, og funnet faglig tilfredsstillende. Jf. Komiteens forståelsesgrunnlag pkt. 3.2.1.

3.3.2 FoU-virksomhet på doktorgradsutdanningsområdene

Beskrivelse

Senter for drift og vedlikehold er etablert i tilknytning til fagmiljøet i offshoreteknologi. Målet for senteret er å bidra til økt verdiskaping og konkurransekraft i industri og forvaltning gjennom effektivisering av drift og vedlikehold. Det kan være mer langsiktig grunnleggende forskning og mer anvendte temaer som industrien etterspør eller ønsker utviklet i forbindelse med nye prosjekter.

I tilknytning til fagmiljøet i petroleumsteknologi har man etablert Senter for økt oljeutvinning hvor målet er å utvikle teknikker for økt oljeutvinning.

I følge søknaden fra Høgskolen i Stavanger skal det i løpet av høsten 2003 opprettes et forskningssenter for risikostyring og samfunnsikkerhet i samarbeid med Rogalandforskning.¹¹

Høgskolen i Stavanger har, i samarbeid med Rogalandforskning, stått for flere større forskningsprogrammer innen områder som bore- og brønnteknologi, forbedret reservoarutnyttelse, miljøstyring og sikkerhet.

---

¹¹ Høgskolen i Stavanger opplyser på e-post 14. juni 2004 at Senter for risikostyring og samfunnsikkerhet (SEROS) ble opprettet i august 2003 og at virksomheten er kommet godt i gang.

Forskningsfokuset i det spesialpedagogiske fagmiljøet er praksisrelatert og orientert mot å utvikle teoretisk forståelse som kan komme til nytte i praksisfeltet når det gjelder forebygging, avdekking og avhjelping av lese- og skrivevansker og sosiale og emosjonelle vansker.

I supplerende informasjon til universitetssøknaden fra Høgskolen i Stavanger fra 29.03.04 presenteres nedenstående tabell over bruk av tidsressurser til FoU fordelt på stillingskategori innen de 4 doktorgradsutdanningene.

Fig. 6 Tidsressurser til FoU fordelt på stillingskategori i doktorgradsutdanningene

Doktorgradsområde:	Fordeling av tidsressurser til FoU for ulike stillingstyper (i %)		
	Professor	Førstestilling	Amanuensis/ Høgskolelektor
Offshoreteknologi	30	30	-
Petroleumsteknologi	30	30	-
Samfunnsikkerhet og risikostyring – TN	30	30	-
Samfunnsikkerhet og risikostyring – SV	47	47	-
Spesialpedagogikk	50	50	-

* Veiledning av dr. gradstudenter er ikke regnet med i tidsressursene til FoU. I grunnlagsmaterialet kommer dette i tillegg.

Vurdering

Høgskolen har lagt stor vekt på å bygge ut forskningsvirksomheten på doktorgradsområdene, blant annet ved rekruttering og eksterne samarbeidsavtaler. Doktorgradsområdene er prioritert ved tildeling av FoU-tid. De fleste forskerne som er direkte knyttet til doktorgradsutdanningen, har FoU-tid på 30 prosent, eksklusivt tid til doktorgradsveiledningen. Det vil si at den reelle tidsprosenten kan være noe høyere alt etter hvorvidt man forstår doktorgradsveiledning som undervisning eller forskning. Også i tildelingen av professorater har doktorgradsområdene vært prioritert. Oppbyggingen av spisskompetansemiljøer har gitt resultater når det gjelder FoU-virksomheten. På forespørsel fikk komiteen vite på sitt besøk at Høgskolen har ambisjoner om å bli et av de verdensledende forskningsmiljøene i petroleum og energi. Disse ambisjonene fremsto imidlertid ikke som klart formulerte målsettinger. Komiteen mener at Høgskolen i Stavanger bør bli mer bevisst på å formulere ambisiøse mål innenfor sine beste forskningsmiljøer.

Ifølge høgskolens søknad har de ansatte ved Høgskolen i Stavanger generelt en høyere produksjon av vitenskapelige arbeider sammenlignet med andre statlige høgskoler. Et tallmateriale innhentet fra budsjettdokumentene til Høgskolen i Stavanger, Høgskolen i Agder, Høgskolen i Bodø, og NTNU, se fig. 7, under viser at det vitenskapelige personale ved Høgskolen i Stavanger totalt publiserer flere artikler per vitenskapelig ansatt enn de to andre høgskolene, når det gjelder internasjonale tidsskrifter med refereedordning for 2003s vedkommende. Kopler vi i tillegg inn nasjonale tidsskrifter med refereedordning og bøker for dette året, er forskjellen i Høgskolen i Stavanger' favør mot Høgskolen i Agder marginal.

Fig.7 Vitenskapelige publikasjoner 2003 (Kilde: institusjonenes budsjettdokumenter)*

	Artikler i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter med refereedordning	Artikler i nasjonale vitenskapelige tidsskrifter med refereedordning	Faglige bøker og lærebøker	Kapitler i faglige bøker og lærebøker
Høgskolen i Stavanger	85	6	19	59
Høgskolen i Bodø	30	13	15	24
Høgskolen i Agder	61	12	47	53
NTNU-2002	953	115	146	243

Tallene inkluderer publikasjoner utarbeidet av ansatte i fast vitenskapelig stilling.

Kategorier som Andre vitenskapelige rapporter og foredrag er ikke inkludert.

*Grupperingen er hentet fra institusjonenes rapportering av grunnlagsdata for budsjett rapport til KUF.

3.3.3 Faglig kompetanse og FoU virksomhet i tilknytning til de øvrige utdanningstilbudene

- På fagområder der institusjonen gir høyere grads utdanningstilbud må institusjonen dokumentere at den har faglig kompetanse og FoU-virksomhet i henhold til standarder og kriterier for akkreditering av mastergradsstudier § 3.3 d-e.
- Innenfor andre fagområder må institusjonen ha kvalifisert fagpersonale og kunne vise til dokumenterte resultater fra FoU-virksomhet.

Beskrivelse

Gjennom sin dokumentasjon gir Høgskolen i Stavanger følgende opplysninger om formalkompetanse innen de fire mastergradsstudiene uten relasjon til doktorgradsstudium (brev av 16. desember 2003 og 29. april 2004):

Fig. 8 Oversikt over formalkompetanse innen de mastergradsstudiene som ikke har direkte relasjon til et doktorgradsstudium

Mastergradsstudium	Professorer	1. amanuenser
Endringsledelse	6	4
Informasjonsteknologi	3	10
Lesevitenskap	2	3
Internasjonal hotell- og reiselivsledelse	1 *	6 *

* Av disse er en professor II, mens to amanuenser har professorstipendiat.

Høgskolen tydeliggjør i dokumentasjonen at det foregår en kontinuerlig prosess med kompetanseheving, spesielt innen internasjonal hotell- og reiselivsledelse.

Hva gjelder FoU-virksomhet henviser Høgskolen til de ansattes CV-er. Disse viser at de ansatte i ulik grad kan dokumentere FoU-arbeid.

Komiteens avgrensning av 'andre fagområder' på bachelornivået til studier som ikke naturlig har forlengelse til et mastergradsstudium, gjør at dette omfatter følgende bachelorutdanninger: Allmenlærerutdanning, Førskolelærerutdanning, Faglærerutdanning i musikk, dans og drama, Historie og kultur, Barnevern, Sosionom, Sykepleier, Fjernsyn- og multimedieproduksjon, Journalistikk og Kunst- og kulturforvaltning.

Høgskolen i Stavanger har på forespørsel supplert komiteen med informasjon om kompetanse og FoU-produksjon på disse utdanningstilbudene. (Fig. 9 og Fig. 10)¹²

¹² Tilsendt pr. e-post 15. juni 2004.

Fig. 9 Oversikt over kompetansen til ansatte knyttet til bachelorstudier som ikke har direkte forlengelse til mastergrad

Fakultet	Det Humanistiske Fakultet					Det Samfunnsvitenskapelige Fakultet			
	Allmennlærer-utdanning	Førskolelærer-utdanning	Historie og kultur	Faglærer-utd. i musikk dans og drama	Sum	Sykepleier-utd.	Kunst- og kulturforv., journalist., fjernsyns- og multimedie.	Sosionom-utdanning, barneverns-utdanning	Sum
Professor	1	1	6	1	9	2	6		8
H'er-stillinger	2	1			3	2	3	2	7
1.aman.	8	6	19	13	46	2	12	3	17
1.lektor	5	2	3	2	12			2	2
Amanuensis/høgskolelektor	20	29	43	13	105	35	15	26	76
Høgskolelærer	2	1		1	4	10		2	12
Totalt antall	38	40	71	30	179	51	36	35	122
Antall førstest.	16	10	28	16	70	6	21	7	34
Prosentvis andel førstestillinger	42,11	25,00	39,44	53,33	39,11	11,76	58,33	20,00	27,87
						20,00*		**	

Merknader fra Høgskolen i Stavanger:

(*) Det er i gang et omfattende kompetansehevingsprogram ved Institutt for helsefag som i løpet av kort tid vil øke det generelle kompetansenivået til 20 % med førstestillingskompetanse. I tillegg ansettes en professor i sykepleie i høst. Etter planen skal tre av de ansatte disputere i høst og ytterligere tre andre er godt i gang med sine doktoravhandlinger.

(**) Tilsvarende kompetansehevingsprogram er i gang ved Institutt for sosialfag. Sju er godt i gang med doktorgradsarbeider. Flere arbeider med henblikk på førstelektorkompetanse. I tillegg vil to professorer etter planen komme på plass innen et år.

Fig. 10 Oversikt over FoU-produksjon ved bachelorutdanningene som ikke har noen direkte forlengelse til mastergrad

	2003	2002	2001	2000
Institutt for sosionomutdanning (sosionomutdanning)	21	31	27	30
Institutt for barnevernspedagogutdanning (barnevernspedagogutdanning)	37	18	31	15
Institutt for sykepleierutdanning (sykepleierutdanning)	13	23	18	24
Institutt for pedagogikk (allmennlærerutdanning)	52	52	43	35
Institutt for historie og filosofi og Institutt for kristendoms-kunnskap, religion og kirkefag (historie og kultur)	68	101	72	90
Institutt for mediefag (Fjernsyn- og multimedieproduksjon, journalist-utdanning)	2	10	12	7

Institutt for kunst- og samfunnsfag (Kunst- og kulturforvaltning)	57	47	30	30
Avdeling for kunsthøgskolen (Faglærerutdanning i musikk, dans og drama)	114	124	70	111

Kommentarer fra Høgskolen i Stavanger:

Oversikten viser registreringer i Forsk.dok. i perioden 2000–2003 for et utvalg bachelorutdanninger.

Registreringene er spredt på ulike kategorier. Den gamle instituttinndelingen er benyttet for at dataene skal bli mest mulig korrekte.

Oversikten viser at FoU-produksjonen ved de ovennevnte bachelorutdanningene er størst for faglærerutdanningen i musikk, dans og drama og historie og kultur og minst for sykepleierutdanningen. Faglærerutdanningen i musikk, dans og drama, allmennlærerutdanningen, barnevernspedagogutdanningen og utdanningen i fjernsyn- og multimedieproduksjon, journalistikk og kunst- kulturforvaltning kan vise til en positiv vekst i FoU-produksjonen¹³, mens veksten for sosionom- og sykepleierutdanningen og historie og kultur, viser en motsatt tendens i dette materialet.

Vurdering

Flere mastergradsstudier ved Høgskolen i Stavanger fører videre til et doktorgradsstudium, hvor den vitenskapelige kompetansen og FoU-virksomheten er tilfredsstillende. Jf. komiteens forståelsesgrunnlag pkt. 3.2.1. Også mastergradsstudier uten forlengelse til doktorgrad vurderes til å ha tilfredsstillende formalkompetanse. Et unntak når det gjelder formell kompetanse utgjøres av Master i internasjonal hotell- og reiselivsadministrasjon. Denne utdanningen har gode internasjonale tilknytninger, og de ansatte har en god publiseringsvirksomhet, men den formelle kompetansen hos de vitenskapelige tilsatte er relativt svak. Høgskolen er klar over dette og har flere stillinger under utlysning, også professorater, som, hvis de blir besatt, vil øke kompetansen innen dette feltet. I innhentet supplerende informasjon fra høgskolen oppgis det 11 personer som de siste årene har vært knyttet til denne mastergradens kjerneområder. Av disse er det 1 professor, 1 høgskoledosent, 6 førsteamanuenser, 1 førstelektor og 2 høgskolelektorer. Til dette mastergradsstudiet fyller ikke Høgskolen i Stavanger NOKUTs krav til mastergradsstudier om ”minst 25 % med professorkompetanse”. Komiteen er på det rene med at disse kompetansekravene ikke var et krav ved innføringen av kvalitetsreformen og før gjeldende akkrediteringskriterier ble fastsatt.

Høgskolen i Stavanger er, som de øvrige statlige høgskolene, preget av å ha mange utdanninger på lavere grad, ikke minst kortvarige profesjonsutdanninger. Også disse skal i tråd med Lov om universiteter og høgskoler gi utdanning ”basert på det fremste innen forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap”, med andre ord i en viss forstand være forskningsbaserte. Komiteen er opptatt av det unektelig vide og mangetydige begrepet om forskningsbasert utdanning. Ikke minst en institusjon som sikter mot å være et universitet, bør ha ambisjoner om at en høy andel av det vitenskapelige personalet er aktive i FoU-sammenheng, og at studentene i så høy grad som mulig får del i slike kunnskapsproduserende prosesser som forskning er. Komiteen ser positivt på at Høgskolen i Stavanger har knyttet til seg professorer til de fleste av de bachelorutdanningene som ikke har forlengelse til mastergrad.

¹³ Høgskolen i Stavanger påpeker i sin tilbakemelding på utkast til rapport i brev av 25. juni 2004 at utdanningene i kunst- og kulturforvaltning, fjernsyns- og multimedieproduksjon og journalistikk har 6 professorer og 13 førsteamanuenser. FoU-produksjonen for fjernsyn- og multimedieproduksjon og journalistikk må derfor slås sammen med FoU-produksjonen for utdanningen i kunst- og kulturforvaltning for at FoU-produksjonen skal stemme overens med den reelle kompetansen. FoU-produksjonen for disse blir derfor:

2003	2002	2001	2000
59	57	42	37

Komiteen har merket seg avstanden i FoU-produksjonen mellom faglærerutdanningen i musikk, dans og drama med 1 professor og 13 førsteamanuenser, og utdanningen i kunst- og kulturforvaltning, fjernsyns- og multimedieproduksjon og journalistikk med 6 professorer og 12 førsteamanuenser. Skiller man utdanningen i kunst- og kulturforvaltning med 5 professorer og 9 førsteamanuenser fra utdanningen i fjernsyn- og multimedieproduksjon med 1 professor og 3 førsteamanuenser¹⁴, ser man tydelig hvordan førstnevnte utdanning bidrar til å løfte den samlede FoU-produksjonen for disse utdanningene.

Allmenlærerutdanningen har 1 professor og 8 førsteamanuenser. Utdanningen kan vise til en positiv vekst i FoU-produksjonen de siste årene. Komiteen ønsket å sammenholde antall publikasjoner fra denne utdanningen med noen tilsvarende utdanninger ved andre statlige høgre utdanningsinstitusjoner. Fig. 11 gir en slik oversikt.

Fig. 11 Vitenskaplige publikasjoner 2003 (Kilde: institusjonenes budsjettdokumenter)

Arbeider av stipendiater og annet forskningspersonale ikke med!

	Undervisnings- og forskerstillinger	Artikler delt på faglig tilsatte*	Bøker delt på faglig tilsatte**
Høgskolen i Stavanger	430	0,21	0,18
... av det Lærerutdanning	69	0,07	0,14
... av det Teknisk-naturvit.	90	0,46	0,09
Fem tekniske fakultet ved NTNU-2002	933	0,53	0,35
Lærerutdanningene ved HIST, HIØ og HIB	269	0,04	0,24

* Kategorien inneholder tall for artikler i både *internasjonale* og *nasjonale* vitenskapelige tidsskrifter med refereedordning.

** Kategorien inneholder både tall for faglige bøker og lærebøker og *kapitler* i faglige bøker og lærebøker.

Både HIS og NTNU har langt flere artikler i internasjonale enn i nasjonale tidsskrifter.

NB: Mange forbehold å ta til disse tallene, nevner noen:

- Ulik rapporteringspraksis mellom læresteder og fagområder.
- En del publisering kan være gjort av andre enn de fast ansatte i undervisnings- og forskerstillinger.
- Ikke alle publiseringskategoriene er inkludert i dette tallmaterialet.
- Det kan være store variasjoner fra år til år.

Tallene i fig. 11 viser at publisering av FoU-resultater er lav innenfor lærerutdanningen ved Høgskolen i Stavanger sammenlignet med publiseringen innenfor høgskolen totalt. Publiseringsvolumet fra flere norske lærerutdanningene har imidlertid det samme preget. Noe av årsaken til dette ligger i at kunnskapsgenereringen innen erfaringskunnskap ikke har samme publiseringstradisjoner som de mer teoretiske og teknologiske fagene. Ikke desto mindre ville det være interessant om en høgskole med ambisjoner om å være et universitet, gikk i spissen for å utvikle FoU også innen profesjonsutdanningene. For eksempel kan Senter for leseforskning og Senter for adferdsforskning og satsingen på spesialpedagogikk og lesevitenskap utvikle interessant FoU virksomhet med direkte tilknytning til og i samarbeid med lærerutdanningene. Også de øvrige profesjonsutdanningsmiljøene bør utvikle slike sterke og aktive internasjonale samarbeidsrelasjoner som de vi finner ved disse to sentrene.

Komiteen har med interesse merket seg at det innenfor helsefagene arbeides målrettet med FoU og kompetanseutviklings. Ved det som tidligere var Avdeling for helse- og sosialfag er hele 18 personer i det faglige personalet i gang med doktorgradsstudier (desember 2003). Fakultetet har også klare planer for hvordan man best kan ivareta de ansatte som har avlagt doktorgrad.

I arbeidet mot å kunne bli et universitet har Høgskolen i Stavanger fokusert på forskning, først og fremst på doktorgradsområdene. Under sitt besøk reiste komiteen spørsmålet om hvorvidt denne satsningen på forskningsfyrtårn hadde gått på bekostning av det kontinuerlige kvalitetsarbeidet som må finne sted på lavere grads studier, og som ikke minst er fokusert gjennom

¹⁴ Opplysning fra Høgskolen i Stavanger 29. juni 2004.

kvalitetsreformen. Nesten ingen ved høgsolen, det være seg studenter på ulike nivåer, ledere eller vitenskapelig personale, var villige til å se noen motsigelse på dette punktet. Man var svært bevisst på at de kortvarige profesjonsutdanningene utgjør en del av kjernevirksomheten ved høgsolen. De skal utvikles på sine egne premisser, og man understreket at kvaliteten også i disse utdanningene øker ved økt FoU-virksomhet. Den generering av ny kunnskap som forskningsvirksomheten medfører, skjer gjennomgående ut fra en bevissthet av fagfeltets og utdanningenes egenart. Profesjonsutdanningene skal ikke akademiseres, men utvikles på sine egne premisser. At hele organisasjonen har satt fokus på FoU, har imidlertid også kommet utdanningene på lavere grad til gode. Studentene ga uttrykk for at det var berikende når lærerne deres flettet inn ny kunnskap fra egne prosjekter i undervisningen.

For å bli akkreditert som universitet kreves at institusjonen har vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet av høy kvalitet. Forskningsvirksomhet av høy kvalitet har man uten tvil på doktorgradsrområdene, som nylig er vurdert av sakkyndige komiteer. I forhold til en totalvurdering av hvorvidt Høgsolen i Stavanger fyller kriterienes krav understreker komiteen at det foregår mye godt FoU-arbeid ved høgsolen, ikke minst i samarbeid med eksterne partnere. Også den vilje det vitenskapelige personalet viser til å øke sin FoU-kompetanse lover godt for Høgsolen i Stavanger i framtida. Høgsolen i Stavanger har imidlertid en rekke områder, spesielt i tilknytning til profesjonsutdanninger, der det, i hvert fall innen overskuelig tid, er urealistisk å forvente utvikling av grunnforskning og etablering av forskerutdanning.

3.3.4 Samlet vurdering; vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet

Høgsolen i Stavanger har ved årsskiftet 2003/04 572 vitenskapelig ansatte. Høgsolen har 57 professorer, 46 professor II og 124 førsteamanuenser. Figuren under viser fordelingen av det vitenskapelige personalet pr. 1.oktober 2003.

Fig. 9 Fordelingen av vitenskapelig personale ved høgsolen i Stavanger per 01.10.03:¹⁵

FAKULTET	ANTALL ANSATTE I UNDERVISNINGS-, FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSSTILL. *)									
	GRUNNBUDSJETT				EKSTERNT FINANSIERT				SUMMER	
	Fast	Kvinner	Midl.	Kvinner	Fast	Kvinner	Midl.	Kvinner	Totalt	% Kvinner
Det humanistiske fakultet	147	66	50	30	3	-	21	11	221	48,4 %
herav professor	11	-	-	-	2	-	1	-	14	0,0 %
herav førsteamanuensis	42	16	5	1	-	-	3	1	50	36,0 %
herav professor II	-	-	2	-	-	-	6	2	8	25,0 %
herav stipendiat	-	-	2	1	-	-	5	4	7	71,4 %
herav postdoktor	-	-	-	-	-	-	1	1	1	100,0 %
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	135	75	29	17	6	5	19	8	189	55,6 %
herav professor	7	2	-	-	1	1	2	-	10	30,0 %
herav førsteamanuensis	26	6	1	1	-	-	-	-	27	25,9 %
herav professor II	-	-	7	-	-	-	5	-	12	0,0 %
herav stipendiat	-	-	3	2	-	-	9	6	12	66,7 %
herav postdoktor	-	-	-	-	-	-	1	1	1	100,0 %
Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet	87	4	35	4	-	-	40	9	162	10,5 %
herav professor	32	3	1	-	-	-	-	-	33	9,1 %
herav førsteamanuensis	41	1	1	-	-	-	3	-	45	2,2 %

¹⁵ Fig. 9,10,11 og 12 er hentet fra utfyllende dokumentasjon til søknad om akkreditering som universitet fra Høgsolen i Stavanger av 16. desember 2003.

herav professor II	-	-	20	-	-	-	5	-	25	0,0 %
herav stipendiat	-	-	10	3	-	-	26	6	36	25,0 %
herav postdoktor	-	-	1	-	-	-	5	3	6	50,0 %
Totalt ved høgskolen	369	145	114	51	9	5	80	28	572	40,0 %
herav professor	50	5	1	-	3	1	3	-	57	10,5 %
herav førsteamanuensis	109	23	7	2	-	-	6	1	122	21,3 %
herav professor II	-	-	29	-	-	-	16	2	45	4,4 %
herav stipendiat	-	-	15	6	-	-	40	16	55	40,0 %
herav postdoktor	-	-	1	-	-	-	7	5	8	62,5 %

* Universitets-/førstebibliotekarer og ansatte i hjelpestillinger for undervisning, forskning og formidling er ikke tatt med i oversikten.

Fast ansatte som har full permisjon uten lønn er ikke tatt med i oversikten.

Ledige stillinger er ikke tatt med i oversikten.

Høgskolen i Stavanger opplyser at det totale antall ansatte pr. 29. mars 2004 er 766. Det har vært en økning i antall undervisnings- og forskerstillinger fra 429 til 452. Denne økningen skyldes i hovedsak at det er blitt flere faglige ledere som følge av omorganiseringen, ved at de 15 instituttlederne er inkludert. Resten av økningen skyldes tilsetninger, disputaser og andre opprykk. Dette innebærer at andelen undervisnings- og forskerstillinger er økt fra 57 % til 59 %. Likeledes er andelen tilsatte med førstekompetanse økt fra 43 % til 46 %.

71 fast ansatte jobber mot doktorgrad (desember 2003). Disse fordeler seg fakultetsvis som følger:

Teknisk-naturvitenskapelig fakultet 7

Humanistisk fakultet 34

Samfunnsvitenskapelig fakultet 28

Fellesadministrasjonen 2

Høgskolen i Stavanger legger stor vekt på kompetanseheving hos sitt personale og har i 2004 69 egne ansatte i vitenskapelige stillinger registrerte som doktorgradsstudenter, det vil si ca.12 prosent av et totaltall på 572 vitenskapelige ansatte. Dette høye tallet uttrykker et løfterikt engasjement i forhold til kompetanseheving ved Høgskolen. Det planlagte 1.lektorprogrammet kan også, hvis det blir iverksatt, bli et viktig element i kompetansehevingen av høgskolens personale. Det samme gjelder for den planlagte videreutviklingen av den pedagogiske kompetansen hos det vitenskapelige personalet.

Figuren under viser tildeling og bruk av tidsressurser til FoU ved Høgskolen i Stavanger

Fig. 10 Tildeling og bruk av tidsressurser til FoU

	Tidsressurser som avdelingen/sentrene samlet avsetter til FoU-arbeid
Avdeling for teknisk-naturvitenskapelige fag	30 %
Avdeling for økonomi-, kultur og samfunnsfag	35-40 %
Avdeling Norsk hotellhøgskole	39 %
Avdeling for lærerutdanning	20 %
Avdeling for helse- og sosialfag	27 %
Avdeling for humanistiske fag	37 %
Avdeling for kunsthøgskolen	10 %
Senter for leseforskning	33 %
Senter for atferdsforskning	36 %

Fig. 11 viser fordeling av tidsressurser til FoU for ulike stillingstyper ved Høgskolen i Stavanger

	Fordeling av tidsressurser til FoU for ulike stillingstyper (i %)		
	Professor	Førstestilling	Amanuensis/ Høgskolelektor
Avdeling for teknisk-naturvitenskapelige fag	29	33	18
Avdeling for økonomi-, kultur og samfunnsfag	25	25	25
Avdeling Norsk hotellhøgskole	48	38	38
Avdeling for lærerutdanning	50	20	20
Avdeling for helse- og sosialfag	45	35	20
Avdeling for humanistiske fag	41	35	37
Avdeling for kunstfag	0	9	0
Senter for leseforskning	50	30-40	20
Senter for atferdsforskning	50	50	50

Fig. 12 viser fakultetsvis fordeling av forskningsproduksjonen på Høgskolen i Stavanger

ANTALL PUBLIKASJONER FORDELT PÅ FAKULTETENE						
	Fast vitenskapelig ansatte			Stipendiater		
	2002	2001	2000	2002	2001	2000
Det teknisk-naturvitenskapelige fakultetet – totalt	133	125	62	17	38	20
Det samfunnsvitenskapelige fakultetet – totalt	165	119	61	17	18	5
Det humanistiske fakultetet - totalt	177	138	105	8	15	12

Fordeling av det vitenskapelige personalet på fakultetene avspeiler ulikheter i formell kompetanse innenfor de ulike fagområdene og hvilke områder Høgskolen i Stavanger har valgt som sine primære satsingsområder med Teknisk-naturvitenskapelig fakultet som det kompetansemessig tyngste fakultetet. Fordelingen av fast ansatte som jobber mot doktorgrad og variasjonen i tildeling og bruk av FoU-tid og antall publikasjoner fordelt på fakultetene avspeiler det ulike behovet for kompetanseoppbygging, ulike forskningstradisjoner og publiseringspraksis mellom fagområdene og ulik undervisningsbelastning.

Kriteriene for akkreditering som universitet krever at institusjonen skal ha vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet av høy kvalitet. Å måle kvalitet er vanskelig. Komiteen må forholde seg til noen indikatorer. Andelen vitenskapelig ansatte er en slik indikator. Komiteen registrerer at andelen vitenskapelige ansatte med førstekompetanse ikke er høy ved Høgskolen i Stavanger. Vurdert opp mot at man søker å bli en institusjon som har som sitt særlige ansvar for grunnforskning og forskerutdanning, er 46 % vitenskapelig ansatte med førstekompetanse lavt. En annen indikator er vitenskapelig publikasjon. Forskerne ved høgskolen publiserer, men fordeler vi på antall forskere og sammenlikner med universitetene, for eksempel NTNU, er publikasjonstallene ved Høgskolen i Stavanger klart lavere. Dette må selvfølgelig forstås i lys av at vilkårene for å drive FoU-arbeid er langt bedre ved universitetene og at det vil være urimelig å stille samme krav til de ulike fakultetene ved en statlig høgskole. Komiteen var derfor også opptatt av hvordan FoU-ressurser fordeles ved høgskolen, ikke minst når det gjelder ressursen *tid*. Det er helt klart at ved en institusjon som Høgskolen i Stavanger, som i såpass stor grad driver profesjonsutdanning på lavere grad, er det en utfordring å frigjøre tid til FoU-arbeid. Komiteen merket seg under sitt besøk at man ønsker at alle vitenskapelig ansatte skal ha noe FoU-tid, men at

tiden må fordeles strategisk. Å finne måter å gjøre dette på som er ubyråkratiske, åpne og rettferdige, vil være viktig for den videre utviklingen. Man er i ferd med å harmonisere praksis ved tildelingen av FoU-tid både internt på fakultetene og i høgskolen som helhet. Ledelse på samtlige nivå var svært bevisst behovet for økt FoU-tid og arbeidet aktivt for forbedringer. Bl.a. arbeider man innenfor sykepleierutdanningen med å etablere en mindre undervisningsintensiv utdanning. Også vikarstipendordningen er viktig i denne sammenhengen.

De glimt av forskningsvirksomheten komiteen fikk under sitt besøk, viste at høgskolen er i gang med flere originale og nyskapende forskningsprosjekter både som et resultat av tverrfaglig og tverrfakultært samarbeid og med lokal og regionale samarbeidspartnere. Flere prosjekter på høgskolen har lyktes i den harde konkurransen om finansiering via EU og Norges Forskningsråd.

Under sitt besøk traff komiteen studenter på alle nivåer som mente at nærhet til og samarbeid med næringslivet i regionen kommer studentene til gode. Dette skjer gjennom eksterne forelesere som kan vise studienes relevans, at mange masteroppgaver knyttes opp mot bedrifter og næringsliv samt at mange treffer potensielle arbeidsgivere i studietiden.

Høgskolen i Stavanger bør fortsette sin satsing på FoU både på sine spissområder og i bredden og videreføre det gode forholdet til lokalmiljøet og de muligheter som dette byr på i FoU-sammenheng.

Spørsmålet er hvorvidt Høgskolen i Stavanger i dag kan sies å imøtekomme NOKUTs kriterier om vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet av høy kvalitet, når bare 46 prosent av det vitenskapelige personalet har førstekompetanse. Komiteen besvarer spørsmålet med et ja ved å legge vekt på at FoU-arbeid faktisk finner sted, mer eller mindre omfattende, innenfor alle utdanningene. Høgskolen må likevel fortsette arbeidet med kompetanseheving for å øke andelen av vitenskapelig ansatte med førstekompetanse.

3.3.5 Anbefalinger om videre utvikling; vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet

- Komiteen konstaterer at omfanget av FoU-virksomheten ved Høgskolen i Stavanger er økende, men må fortsatt øke. Høgskolen må fortsette arbeidet med å gi flere vitenskapelige tilsatte mer FoU-tid.
- Høgskolen må aktivt fortsette arbeidet med kompetanseheving for å øke andelen av vitenskapelig ansatte med førstekompetanse.
- Arbeidet for å utvikle forskningen i profesjonsutdanningene, på disse fagfeltenes egne premisser, må fortsette. Høgskolen i Stavanger burde ha potensial til å gå i spissen for å utvikle FoU-arbeid i profesjonsutdanningene. Flere av disse miljøene bør utvikle sterke og aktive samarbeidsrelasjoner med internasjonale miljøer.
- Høgskolen i Stavanger bør fortsette sin satsing på FoU både på sine spissområder og i bredden og videreføre det gode forholdet til lokalmiljøet og de muligheter som dette byr på i FoU-sammenheng.
- Høgskolen i Stavanger bør bli mer bevisst på å formulere ambisiøse mål innenfor sine beste forskningsmiljøer.

3.3.6 Konklusjon; vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet

Høgskolen i Stavanger innfrir kriteriet om at institusjonen må dokumentere at den har faglig kompetanse og FoU-virksomhet i henhold til standarder og kriterier for akkreditering av doktorgradsstudier på de fagområder der institusjonen gir doktorgradsutdanning.

Høgskolen i Stavanger innfrir kriteriet om at institusjonen må dokumentere at den har faglig kompetanse og FoU-virksomhet i henhold til standarder og kriterier for akkreditering av mastergradsstudier på de fagområder der institusjonen gir høyere grads utdanningstilbud.

Høgskolen i Stavanger innfrir kriteriet om at institusjonen må dokumentere at den har kvalifisert fagpersonale og kan vise til dokumenterte resultater fra FoU-virksomhet innenfor andre fagområder.

Komiteen mener at i universitetssammenheng er en andel på 46 % av det vitenskapelige personalet med førstekompetanse i minste laget. Komiteen konkluderer likevel med at Høgskolen i Stavanger innfrir kriteriene om vitenskapelig personale og stabil forskningsvirksomhet av høy kvalitet.¹⁶

3.4 Organisasjon og infrastruktur

Institusjonen skal ha en infrastruktur og organisering for å drive høyere utdanning og skal ha et fagbibliotek.

3.4.1 Organisering

Beskrivelse

Høgskolen ledes av et styre som fra 1. august 2003 består av 11 medlemmer med rektor som styreleder. Rektor er øverste leder for den faglige virksomheten og høgskoledirektøren for den administrative virksomheten. Fra 1. januar 2004 ble det innført ny organisasjonsmodell. De tre fakultetene er egne resultatenheter som ledes av åremålstilsatte dekaner med faglig og administrativt ansvar. Dekanene har hver to prodekaner, en for forskning og en for undervisning, begge i 50 % stilling. Disse er utpekt av dekanen og er rene stabsfunksjoner uten personalansvar.

På nivået under fakultet finner vi 4 – 6 institutter, som i flere tilfeller er organisert etter studieprogrammer, for eksempel Institutt for helsefag, som gir sosionom- og sykepleierutdanning ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, og Institutt for førskolelærerutdanning ved Det humanistiske fakultet. Instituttlederne er åremålstilsatte ledere med personalansvar for de ansatte i sitt institutt.

På grunn av ordningen med enhetlig ledelse er fakultets- og instituttstyrene avviklet og erstattet med rådgivende organer. Disse er fakultetsråd og studieprogramutvalg. I tillegg kommer kvalitetsutvalg og doktorgradsutvalg som har delegert oppgaver fra dekan.

Også de administrative tjenestene er omorganisert fra 1. januar 2004.

Ett av målene for den nye organisasjonen er å tydeliggjøre ansvar og myndighet i større grad. Omorganiseringen skal også gi en smidigere organisasjon, mer fleksibel, som raskere kan svare på eksterne behov og endrete rammebetingelser. Omorganiseringen skal også bidra til å styrke forskningsaktiviteten på høgskolen

Vurdering

Den nye organisasjonsmodellen med tilsatte faglige ledere og enhetlig ledelse med unntak av øverste nivå skal gi økt handlekraft og mindre byråkrati. I tillegg gir hvert fakultet doktorgradsutdanning etter omorganiseringen. Dermed har alle fakultetene forskningsintensive

---

¹⁶ Komiteen viser til diskusjonen i kap. 4 om konsekvenser av kriteriene.

miljøer som kan befrukte og inspirere de øvrige. Man er også opptatt av at strukturen legger til rette for tverrfaglighet. De tre fakultetene er ensartet i størrelse, men er ulike både internt og seg i mellom.

Den nye organisasjonsmodellen ble ikke realisert uten motforestillinger, men komiteen fikk inntrykk av at de fleste nå synes å konsentrere seg om de mulighetene den medfører. Komiteen er på det rene med at enhver organisasjonsmodell har fordeler og ulemper, og ingen modell løser alle problemer. Det kan nok diskuteres om en organisering etter disipliner kunne være en spore i forhold til forskningsambisjonene ved høgskolen. Når man organiserer etter studieretninger, splittes for eksempel norskfilologene på ulike institutter som Førskolelærerutdanningen, Allmennlærerutdanningen og Institutt for kultur og språkvitenskap, istedenfor at de kunne utgjøre en tett forskergruppe innen ett og samme miljø.

Hvilken organisering som best støtter oppunder høyere utdanning og forskning ved institusjonen kan det ikke gis noe entydig svar på. Den nåværende organisasjonsformen har bare fungert i noen måneder og komiteen mener det er for tidlig å si noe om hvordan de målene man hadde med omorganiseringen, er oppnådd. På institusjonsbesøket fikk komiteen et sterkt inntrykk av en organisasjon hvor man er opptatt av nytenkning, fleksibilitet og samarbeid både innad i eget miljø og utad med andre miljøer. De lederne komiteen møtte uttrykte høy grad av bevissthet omkring de paradokser rollen som leder i en kunnskapsorganisasjon medfører og utviste en klar forståelse for egen lederrolle. Komiteen fikk imidlertid et inntrykk av at rutiner for informasjon og møteplasser for diskusjon ennå ikke var helt på plass og særlig ikke for forskningens vedkommende.

Komiteen ser at Høgskolen i Stavanger bør ta seg den tid som er nødvendig for å konsolidere den nye organisasjonsstrukturen. Det trengs rutiner og møteplasser for informasjon og medvirkning fra de ansatte, når styrene på lavere nivå er nedlagt. Et moderne universitet trenger ikke bare bevisste strategier og ryddige linjer, men også handlingsrom for den enkeltes initiativ og skaperkraft, fleksibilitet og omstillingsevne. Den faglige ledelsen må ha god legitimitet og være godt forankret i institusjonens fagmiljøer.

Komiteen fikk vite på sitt besøk at det var delte meninger i forbindelse med omorganiseringen om hva som var best for studentene, men at studentene har vært sentrale i rådgivningen i den forbindelse. Studentene ga uttrykk for å ha en mer slagkraftig institusjon når alle arbeider opp mot dekanen. Man vet hvem man har å forholde seg til nå. Det gir klarere linjer og en helt annen informasjonsflom.

Studentene har organisert seg fakultetsvis som et speilbilde av høgskolens organisasjon. Det legges stor vekt på studentrepresentasjon i alle formelle fora. Det er regelmessige møter med studentorganisasjonenes ledelse på sentralt nivå og man ønsker også en slik praksis på fakultetsnivå. Det er imidlertid en dalende interesse blant studentene for å engasjere seg. Siden studentdeltagelse er viktig og avgjørende for å gjennomføre kvalitetsreformen i henhold til institusjonen er det er planer om å igangsette tiltak for å styrke deltagelsen over minimumsnivå for eksempel med økt stillingsressurs for betalt studentarbeid. Både ledelsen og studentenes tillitsvalgte ønsker flere aktive studenter. Studentene synes å se på dette først og fremst som en demokratiutfordring: Studentene må bli hørt. Studentenes aktive medvirkning i styringen av institusjonen gir imidlertid også verdifulle innspill i forhold til nytenking og institusjonsutvikling. Høgskolen i Stavanger vil trenge studentenes aktive stemmer på de arenaene der beslutninger tas, for å lykkes best mulig i å være et moderne og framtidsrettet universitet.

Studentene ga under institusjonsbesøket uttrykk for at de ser positive muligheter i å ta kurs ved andre fakulteter som støtte for egen utdanning. Studentene ser slik tverrfaglighet og åpenhet som en fordel.

3.4.2 infrastruktur

Beskrivelse

Størsteparten av høgskolens virksomhet er lokalisert på det 1200 dekar store Universitetsområdet på Ullandhaug i Stavanger. Høgskolen har i dag en samlet bygningsmasse på 84.300 kvm. Høgskolen mener selv at den har tilfredsstillende laboratorielokaler for de teknisk-naturvitenskapelige fagene og for andre fag med spesialbehov.

Det er prosjektert nybygg på 13.000 kvm på Ullandhaug, Bygget kan være innflyttingsklart i 2005. Flere midlertidige løsninger vil da kunne avvikles, og total bygningsmasse vil utgjøre 95.000 kvm. Institusjonen vil da ha gode lokaliteter for alle aktiviteter på Ullandhaug. Det kunstfaglige miljøet vil fortsatt holde til i Bjergsted i lokaler som er hensiktsmessige for deres aktiviteter. Høgskolen har en oppgraderingsplan for bygg, som innen 2008 vil gi oppgraderte bygg og laboratorier, forbedrede og øket areal til fag med behov for spesialrom, samlet bibliotek og effektiv utnyttelse av bygningsmassen til faglige aktiviteter slik at byggunyttelsen blir optimal.

RF-Rogalandsforskning, Rogaland Kunnskapspark og Oljedirektoratet ligger innenfor Universitetsområdet.

Biblioteket ved høgskolen er et fag- og forskningsbibliotek av høy standard. Biblioteket har en mediastamme som reflekterer dagens informasjonskilder. Elektroniske tidsskrifter, ulike databaser og søkeverktøy, elektroniske oppslagsverk og elektroniske bøker har derfor en naturlig plass i høgskolens bibliotek.

Biblioteket opplyser at de på søknadstidspunktet hadde følgende volum: 253.350 bøker, 7.441 musikalier, 7.466 AV-dokumenter, 1.615 trykte tidsskrifter og 28 aviser. Av elektroniske ressurser tilbys følgende: 1.632 elektroniske tidsskrifter, 45 bibliografiske databaser, 20 referanse-databaser og seks fulltekstdatabaser. I tillegg er det som internt verktøy tilgang til 350 databaser, som dekker alt fra aviser og nyhetsbyråer til firmaoversikter, patentinformasjon, bestillingsdatabaser m.m.

Det finnes ingen oversikt over hvordan bibliotekets litteratur fordeler seg på høgere-/lavere nivå. Litteraturen kjøpes inn etter en helhetlig vurdering av behov og tilbud. Med økende kompetanse blant personalet, øker presser på innkjøp og kvalitet. Biblioteket holder ikke brukerne med pensumlitteratur.

Høgskolebiblioteket har en med 23,3 stillinger hvorav tre er universitetsbibliotekarer. Hovedbibliotekaren er øverste leder og rapporterer til høgskolens direktør.

Vurdering:

Høgskolen i Stavanger har tjenlige arealer og en god infrastruktur til å drive høyere utdanning. Plassering på Ullandhaug i umiddelbar nærhet til Rogalandsforskning og prekubatorvirksomhet er også heldig i forhold til forskningssamarbeid og videre utvikling.

3.4.3 FoU-virksomhetens plass i institusjonens strategi og planer, organisering og budsjetter

- **Infrastruktur og organisasjon skal være godt tilpasset institusjonens forskningsaktivitet. Dette gjelder spesielt FoU-virksomhetens plass i institusjonens strategi og planer, organisering og budsjetter**

Beskrivelse

Høgskolens strategiske mål for FoU-virksomheten i perioden 2000-2004 er fastlagt i høgskolens universitetsstrategi som ble vedtatt i styret i februar 2000, revidert i 2001. I universitetsstrategien uttrykkes målet om å styrke FoU-virksomheten spesielt i forhold til hovedfags-, mastergrads og doktorgradsområdene. Det samme målet understrekes i høgskolens årsrapport for 2002. Det påpekes i disse dokumentene at det må arbeides for økt ekstern finansiering til forskning og at høgskolen vil arbeide for å utvide samarbeidet framover med lokale, nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer for å styrke høgskolens samlede virksomhet.

FoU-virksomheten ved Høgskolen i Stavanger er betydelig styrket gjennom universitetsfondet som pr. 31. desember 2003 var på 106,5 millioner kroner og bygget opp av lokale midler til arbeidet mot universitetsstatus. Pengene i universitetsfondet er gitt til høgskolen uten bindinger, og de ekstra ressursene har vært viktige i finansieringen av mange ulike FoU-prosjekter. Høgskolens årsrapport påpeker at støtten fra lokale bidragsytere har ført til at en rekke prosjekter og samarbeid på tvers av avdelingsgrensene kan gjennomføres uten at det har gått ut over høgskolens ordinære virksomhet.

I supplerende materiale til søknaden av 29. mars 2004, skisseres høgskolens strategi for FoU-satsingen fremover. Her er målet for FoU-området å utvikle et godt og operativt planverk for FoU med prioriteringer for oppbygging og videreutvikling av gode og konsentrerte FoU-miljøer.

Vurdering

Høgskolen har arbeidet målrettet for å styrke FoU-virksomheten i forbindelse med universitetsstrategien. Selv om de fremste delene av den virksomheten er knyttet til spisskompetanseområder rundt doktorgradsstudiene, har det også vært viktig å legge til rette for økt FoU-virksomhet i hele organisasjonen. Komiteen ser positivt på den brede satsingen på FoU. Det viser at høgskolen ikke bare ønsker å løfte fram sine spissområder, men også ivaretar vekst og utvikling i bredden.

Høgskolen i Stavanger er preget av å ha sterke eksterne kontakter i forhold til sin FoU-virksomhet. Dette gjelder ikke bare innen teknikk og naturvitenskap, men også kulturutdanningen, humanistiske fag, lærerutdanningen og helsefagutdanningen samarbeider med regionale virksomheter, private så vel som offentlige.

Komiteen ser positivt på at Høgskolen i Stavanger har opparbeidet en bred og sterk ekstern kontaktflate. I møte med komiteen mente ordføreren i Stavanger, som er leder for universitetsfondet, at det sterke regionale engasjementet vil bli opprettholdt også etter at høgskolen eventuelt blir et universitet. De eksterne samarbeidspartnerne framholdt at hvis Høgskolen i Stavanger blir et universitet betyr ikke dette at målet er nådd, men et universitet i Stavanger vil være en spore til økt virksomhet til beste for regionen.

FoU-virksomhetens plass i forhold til organisering er diskutert i pkt. 3.4.1

3.4.4 IKT-opplegg med maskin- og programvare og brukerstøtte

- **Infrastruktur skal være godt tilpasset institusjonens forskningsaktivitet, og dette gjelder spesielt IKT-opplegg med maskin- og programvare og brukerstøtte som er tilpasset kravene til FoU-virksomhet på høyt nivå.**

Beskrivelse

Høgskolens IKT-opplegg dekker organisasjonens behov for infrastruktur. Infrastrukturen omfatter nettverk som støtter både pc-plattformen og unix-plattformen. Nettet er koblet til Uninett/Internett via 2x 155Mbps linjer og skal etter planen oppgraderes i løpet av sommeren (2003) til 2 x 1Gbps.¹⁷

IKT anvendes i stor grad i en rekke av høgskolens prosesser. I faglig sammenheng brukes dataverktøyet "it's: learning" for å støtte utdanningsprosesser over internett - riktignok ikke av alle lærere i like stor grad, i følge studentene. Høgskolen har en godt fungerende driftsorganisasjon for IKT. Den har utviklet et kompetansenettverk som gjør det mulig å knytte til seg spesialkompetanse etter behov. Komiteen ble på sitt besøk presentert for læringsverktøyet NettOpp, med egne læringsprogrammer produsert ved Høgskolen i Stavanger, og ledelsesverktøyet Balansert målstyring.

Komiteen fikk vite på sitt besøk at det totalt finnes 500 maskiner på campus fordelt på 20 pc-stuer og 10 spesiallab'er. En forbereder et pilotprosjekt på biblioteket med trådløs tilgang. Med økende bruk av trådløs tilgang vil antallet PC-stuer bygges ned. Systemet er tilgjengelig også for maskiner utenfor campus. Det er en utfordring å bedre tilgangen til maskiner i nærheten av biblioteket, for å tilrettelegge for nettbasert studieaktivitet med praktisk tilgang til bibliotekressursene. I tillegg legger studentorganisasjonen SiS inn bredbånd på alle studenthybler.

Høgskolen har jevnlig siden tidlig i 1980-årene foretatt oppdatering av datautstyr og programvare innen aktuelle fagområder. Forskningsmiljøene har et mangfoldig teknologibehov. For spesialiserte forskningsbehov er IT-avdelingens primære oppgaver å bistå ved implementering, drift og vedlikehold av løsningene. Høgskolen har på denne måten utviklet et IKT-opplegg som er vel tilpasset kravene for forskningsaktiviteter på høyt nivå. Høgskolen har tilgang til tungregnemaskiner og annen avansert IKT-utrustning eksternt gjennom Uninett og samarbeid med industri og næringsliv.

Vurdering

Høgskolen i Stavanger har et godt IKT-opplegg. Det er god tilgang på PC-er for studentene, både på biblioteket og i egne PC-saler. Stadig flere bruker også egne maskiner. Høgskolen i Stavanger har allikevel, i likhet med de andre høyere utdanningsinstitusjonene, forbedringspotensial i forhold til at alle, hele organisasjonen, studenter, vitenskapelig personale og teknisk-administrativt personale, skal bli i stand til på de mest effektive måtene å ta i bruk IKT i lærings- og kommunikasjonssammenheng.

---

¹⁷ Høgskolen opplyser pr. e-post 9. juni og 16. juni 2004 at den planlagte oppgraderingen av datasambandet har tatt lenger tid enn beregnet, Oppgradering fra 2x155 Mbps til 2x2,5 Gbps, vil skje ca. 1.juli 2004. Høgskolen mener at forsinkelsen ikke har medført problemer for forskning eller utdanning, men ser at økt hastighet vil bli fordelaktig for all nettaktivitet ved institusjonen.

3.4.5 Anbefalinger om videre utvikling; organisasjon og infrastruktur

- Høgskolen i Stavanger bør fortsatt arbeide med å utvikle tjenlige møteplasser og rutiner for informasjon til de ansatte.
- Organisasjonsstrukturen ved Høgskolen i Stavanger bør videreutvikles ut fra en bevissthet om at i en kunnskapsorganisasjon er handlingsrom og initiativ for de som utfører primæroppgavene, en viktig forutsetning for å lykkes.
- Høgskolen i Stavanger bør arbeide målrettet for å sikre studentmedvirkning der viktige beslutninger tas.
- Høgskolen i Stavanger har et forbedringspotensial i forhold til at alle, hele organisasjonen, studenter, vitenskapelig personale og teknisk- administrativt personale, skal bli i stand til på de mest effektive måtene å ta i bruk IKT i lærings- og kommunikasjonsammenheng.

3.4.6 Konklusjon; organisasjon og infrastruktur

Høgskolen i Stavanger innfrir kriterienes krav om at institusjonen skal et fagbibliotek.

Høgskolen i Stavanger innfrir kriterienes krav om at infrastruktur og organisasjon skal være godt tilpasset institusjonens forskningsaktivitet, spesielt FoU-virksomhetens plass i institusjonens strategi og planer, organisering og budsjetter.

Høgskolen i Stavanger innfrir kriterienes krav om at infrastrukturen skal være godt tilpasset institusjonens forskningsaktivitet, spesielt at IKT-opplegg med maskin- og programvare og brukerstøtte er tilpasset kravene til FoU-virksomhet på høyt nivå.

Høgskolen i Stavanger er en moderne og veldrevet høgskole med en god infrastruktur og en tilfredsstillende organisering for å drive høyere utdanning og forskning og innfrir kriterienes krav til organisering og infrastruktur.

3.5 Nasjonale og internasjonale nettverk

Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk i forbindelse med høyere utdanning og forskning og delta i det nasjonale samvirke når det gjelder forskerutdanning.

Komiteens forståelsesgrunnlag:

Kriterienes krav om tilknytning til internasjonale nettverk i forbindelse med høyere utdanning og forskning innebærer etter komiteens mening, aktive samarbeidsrelasjoner.

Når det gjelder nasjonalt samvirke om forskerutdanningen, legger komiteen vekt på at det finnes samarbeidsavtaler om ulike aspekter ved forskerutdanningen mellom enkeltinstitusjoner og –miljøer og at disse avtalene brukes i praksis.

Komiteen mener for øvrig at et samvirke om forskerutdanningen også burde ha regionale og internasjonale dimensjoner, men tar til etterretning at dette ikke er et krav.

3.5.1 Tilknytning til nasjonale og internasjonale nettverk

Beskrivelse

Høgskolen i Stavanger har formalisert samarbeidsavtaler med høgskolene i Agder og Østfold om hovedfag i spesialpedagogikk, der Høgskolen i Stavanger er gradsgivende institusjon. Innen fagområdet spesialpedagogikk investeres mye tid i forskningssamarbeid og prosjekt-nettverkssamarbeid mot forskningsmiljøer i andre land. Fire professor II er rekruttert fra utenlandske universiteter.

Høgskolen i Stavanger har avtale med Høgskolen i Bergen om hovedfag i musikkpedagogikk der Høgskolen i Bergen har det faglige ansvaret. Høgskolen i Stavanger deltar aktivt i Vestnorsk nettverk, en sammenslutning mellom Universitetet i Bergen og høgskolene på Vestlandet, om bl.a. forskerutdanningen.

Høgskolen oppgir i søknaden å ha samarbeidsavtaler med om lag 100 utenlandske institusjoner og nettverk, hvorav det ble inngått 36 nye avtaler i 2002 og våren 2003. Disse avtalene fordeler seg på egne bilaterale avtaler og bilaterale avtaler innenfor Erasmus. Høgskolen deltar i Nordplussnettverket og i flere EU-finansierte prosjekter.

Høgskolen oppgir utfyllende dokumentasjon til søknad om akkreditering som universitet av 16. desember 2003, 11 egne bilaterale samarbeidsavtaler. Av disse er 6 med universiteter i USA og 2 med universiteter i Australia. De øvrige er avtaler med universiteter i Irland, Sør-Afrika og Madagaskar. 5 er institusjonelle avtaler som gjelder alle fagområder. 3 av avtalene er inngått med Senter for adferdsforskning. 2 avtaler gjelder for visse utvalgte fagområder, mens 1 er avgrenset til humanistiske fag. Innholdet i disse avtalene varierer, men handler i hovedsak om utveksling av studenter og vitenskapelig tilsatte, utveksling av vitenskapelig og pedagogisk materiale, forskningssamarbeid med felles publisering av forskningsresultater og utvikling av felles doktorgradskurs og andre undervisningsopplegg.

Høgskolen ser behov for å bedre resultatene av den internasjonale virksomheten, og fra 2003 er internasjonalisering et særlig satsingsområde for høgskolen. Høgskolen har i dette arbeidet konsentrert seg om følgende målsettinger:

- Utvikle internasjonalt opptak til utvalgte helgradsstudier
- Skape sterk vekst i studentmobiliteten
- Bedre utnyttelsen av de internasjonale programmene for utdanning og forskning

For perioden 2003-2005 settes det inn fire millioner kroner til styrking av den internasjonale virksomheten.

Høgskolen har høsten 2003 sitt første internasjonale opptak til International Master of Petroleum Engineering. Programmet tilbys på engelsk til de norske mastergradsstudentene samt til søkere fra både industriland og utviklingsland. I perioden 2004-2008 tilbys programmet som del av NORADs Fellowship Programme. Høgskolen samarbeider med NTNU om markedsføring og kursutvikling. Som et ledd i internasjonal rekruttering, tilbyr høgskolen også fra 2003 kurset Norwegian Language and Culture for utenlandske studenter.

For å legge til rette for økt utveksling, skal det frem mot 2005/2006 etableres avtaler med utenlandske institusjoner for alle gradsløp/studieprogram.

Vurdering

Høgskolen skriver selv i sin søknad om akkreditering til universitet at man har et forbedringspotensial i forhold til internasjonalisering. Det eksisterer mange avtaler med utenlandske institusjoner, men andelen studenter som tar deler av sin utdanning i utlandet, er fortsatt for lav, også i forhold til høgskolens egne målsettinger i Universitetsstrategi 2000 – 2004. Her erklæres at ca. 10 prosent av studentene skal ha et studieopphold i utlandet på minimum tre måneder, og at like mange studenter skal komme inn som de som drar ut. Dette er et meget ambisiøst mål. Selv om studentutvekslingen økte for 2003 sin del, er det fortsatt ikke flere enn 1 % prosent av studentene som reiser ut. Til sammenligning er tilsvarende tall for Høgskolen i Agder 2,7 % og for Høgskolen i Bodø 1,7 %. Av utenlandske studenter har Høgskolen i Stavanger 0,4 %. For Høgskolen i Agder og Høgskolen i Bodø er tilsvarende tall hhv. 1,5 % og 1,0 %.

NTNU, som er et av de mer aktive norske universiteter når det gjelder studentutveksling, har i underkant av 3 % både inn- og utreisende studenter.¹⁸

Flere av de ansatte ved Høgskolen i Stavanger reiser ut. Ser man alt under ett, kortere konferanseopphold, så vel som lange studieopphold, var 120 av det vitenskapelige personalet på utenlandsopphold i 2002, og hele 194 i 2003. For studentutvekslingens del går Master i hotell- og reiselivsledelse foran, med aktive avtaler som medfører at masterstudentene tilbringer et år av sin utdanning på et anerkjent, utenlandsk universitet. Høgskolens engelskspråklige mastergradsstudier kan på sikt bidra til å øke den internasjonale dimensjonen i høgskolens utdanningsportefølje som helhet.

Komiteen vil for øvrig bemerke at å internasjonalisere utdanningene også innebærer at det legges vekt på å bringe inn internasjonale perspektiver, som sammenligninger og flerkulturelle momenter, i den daglige undervisningen på campus i Stavanger.

3.5.2 Nasjonalt samvirke om forskerutdanning

Beskrivelse

I følge søknaden om akkreditering som universitet har Høgskolen i Stavanger et utstrakt samarbeid med norske og internasjonale universiteter, høgskoler og forskningsinstitusjoner både når det gjelder forskerutdanning og andre typer forskningssamarbeid. Norges Handelshøyskole, NTNU, Universitetet i Bergen og Aalborg universitet oppgis som svært viktige samarbeidspartnere når det gjelder doktorgradsutdanning.

I 1988 opprettet man Forskerakademiet i Stavanger FAS som et samarbeidsorgan mellom Høgskolen i Stavanger, Misjonshøgskolen, RF-Rogalandsforskning, Arkeologisk museum, Helse Stavanger og Norconserv. FAS formål var å fremme doktorgradsutdanning for studenter og ansatte hos partene, samt synliggjøre og legitimere regionens kompetanseutvikling nasjonalt og internasjonalt.

FAS formål var videre å sikre at forskerutdanningen i Stavanger både kvalitetsmessig og organisatorisk skjedde i tråd med utviklingen av slik utdanning på nasjonalt og internasjonalt nivå, bl.a. gjennom at det innen relevante fagområder ble knyttet kontakt mot ledende universiteter. Den faglige virksomheten i FAS var organisert gjennom 4 fagkomiteer som bl.a. skulle tilrettelegge og følge opp den praktiske gjennomføringen av doktorgradsutdanningen innenfor sine områder.

Etter omorganiseringen av Høgskolen i Stavanger, er det opprettet doktorgradsutvalg ved de 3 fakultetene. Disse har ansvar for studentene som er opptatt på egne programmer og for å tilrettelegge den praktiske gjennomføringen av forskerutdanningen. I tillegg er det et sentralt forskerutdanningsutvalg som har en koordinerende og kontrollerende funksjon.

Ved at også den andre utdanningsinstitusjonen i FAS-samarbeidet, Misjonshøgskolen, har fått doktorgradsrett, har Høgskolen i Stavanger og Misjonshøgskolen overtatt de fleste av de oppgavene som FAS hadde. Styret i FAS så dermed ikke behov for å opprettholde organisasjonen for de gjenstående faglige samarbeidsoppgavene knyttet til doktorgradsutdanning. Disse ivaretas nå gjennom bilaterale samarbeidsavtaler mellom Høgskolen i Stavanger og de øvrige partene.¹⁹

---

¹⁸ Kilde: Database for høgre utdanning (DBH)

¹⁹ Denne informasjonen om FAS er gitt av Høgskolen i Stavanger som e-post 14. mai 2004.

Vurdering.

Doktorgradsutdanningen ved Høgskolen i Stavanger er tidligere i rapporten (pkt. 3.2.1) vurdert til å være preget av å ha et godt eksternt kontaktnett og et nært samarbeid med eksterne partnere innen forskning, nyskaping, næringsliv og offentlig sektor.

Komiteen tar til etterretning at Forskerakademiet i Stavanger ble nedlagt i den form det fremsto i etter omorganiseringen av høgskolen. Det å ha egen doktorgradsutdanning betyr imidlertid ikke at man må avvike samarbeidet med andre, men heller at man styrker det. Generelt er norske forskningsmiljøer små og bør trekke på hverandre for å sikre best mulig kvalitet, ikke minst i forskerutdanningssammenheng.

En gjennomgang av kurstilbudene slik de er presentert i studiehåndboken for doktorgradsstudiene ved Avdeling for teknisk-naturvitenskapelige fag og Avdeling for økonomi-, kultur- og samfunnsfag fra november 2003, viser at ingen av kursene er oppgitt til å foregå i samarbeid med en annen institusjon. Komiteen mener at samarbeid om doktorgradskurs burde være en vesentlig del av et opplegg rundt forskerutdanningen som også vil bidra til å styrke den nasjonale og internasjonale dimensjonen i utdanningen.

Sammenlikner vi med etablerte universiteter i innland og utland er forskerutdanningsaktiviteten ved Høgskolen i Stavanger ikke omfattende. For å lykkes best mulig kvalitetsmessig vil det være en god strategi å samarbeide aktivt med andre institusjoner, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Det er variasjoner mellom miljøene, men høgskolen bør fortsatt arbeide målrettet for å styrke sine samarbeidsrelasjoner med andre forskerutdanningsinstitusjoner.

3.5.3 Anbefalinger om videre utvikling; nasjonale og internasjonale nettverk

- Høgskolen i Stavanger inngår aktivt i flere nasjonale og internasjonale nettverk, men har potensial for mer målrettet internasjonalt arbeid for eksempel gjennom forbedret utnyttelse av eksisterende samarbeidsavtaler.
- Høgskolen bør styrke sine samarbeidsrelasjoner med andre forskerutdanningsinstitusjoner.
- Det bør arbeides aktivt for å øke den internasjonale studentutvekslingen ved høgskolen.

3.5.4 Konklusjon; nasjonale og internasjonale nettverk

Høgskolen i Stavanger innfrir kriterienes krav om at institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk i forbindelse med høyere utdanning og forskning og delta i det nasjonale samvirke når det gjelder forskerutdanning.

4 ENKELTKRITERIER OG HELHETSVURDERINGER

4.1 En oppsummering av kriteriene og komiteens tilrådninger

Den sakkyndige vurderingen av søknaden fra Høgskolen i Stavanger er disponert etter de fem hovedpunktene i NOKUTs kriterier for akkreditering som universitet. Disse er 1) studietilbud på lavere og høyere nivå, 2) doktorgradsstudier, 3) vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet, 4) organisasjon og infrastruktur og 5) nasjonale og internasjonale nettverk.

For punkt 1 er kravet at Høgskolen i Stavanger skal innfri krav om et visst antall studietilbud på lavere og høyere nivå og ha uteksaminert kandidater. Det gjør Høgskolen i Stavanger.

Punkt 2 om doktorgradsstudiene stiller også i hovedsak kvantitative krav. Disse er som i pkt. 1 knyttet til et bestemt antall studietilbud med et tilleggskrav om stabilitet i forskerutdanningen, hvor stabilitet er gitt en konkret betydning i forhold til å ha uteksaminert kandidater. Høgskolen i Stavanger innfrir disse kravene. Kravet om at doktorgradsområdene skal ha regional og nasjonal betydning, er i utgangspunktet et krav som er åpent for vurdering. Komiteens vurdering er at doktorgradsområdene ved Høgskolen i Stavanger innfrir kravene til regional og nasjonal betydning.

Punkt 3; vitenskapelig personale og forskningsaktivitet har et innledende krav om at institusjonen skal ha vitenskapelig personale og forskningsaktivitet av høy kvalitet. Dette er for doktorgradsområdenes del satt til å være de samme kravene som institusjonen må innfri ved etablering av studietilbudet og høgskolen innfrir kriteriene på dette punktet. For høgre grads studier er kravet til vitenskapelig personale og FoU-virksomhet at institusjonen skal innfri kravene til akkreditering til mastergradsstudier. Kravet til antall mastergradsstudier under pkt. 1, er fem. Spørsmålet er om kravet til vitenskapelig personale og FoU-virksomhet på dette studienivået totalt er innfridd, når kravene er innfridd for de fem mastergradenes del. Komiteen har valgt å påpeke at Høgskolen i Stavanger burde innfri kravet til kompetanse for alle sine mastergradsstudier, og ellers valgt å vurdere kompetansekravet som innfridd. Komiteen fikk på institusjonsbesøket et solid inntrykk av kompetansen og FoU-virksomheten på høgskolens øvrige områder og vurderer at Høgskolen i Stavanger innfrir kravet til kompetanse og FoU-virksomhet for disse. Høgskolen i Stavanger har flere kortere profesjonsutdanninger som blant annet på grunn av vektlegging av praksisstudier, tradisjonelt har hatt en annen kompetanseprofil blant sitt personale. I en totalvurdering vil Høgskolen i Stavanger dermed komme ut med et lavere antall førstekompetente enn et universitet uten slike utdanninger. Kriteriene uttrykker ingen forventninger til et bestemt totalvolum av vitenskapelig personale med førstekompetanse. Komiteen har valgt å påpeke at en andel av dette personalet på 46 % slik Høgskolen i Stavanger dokumenterer at de har, er noe lavt, men at høgskolen innfrir kravene til vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet.

Punkt 4 om organisasjon og infrastruktur har et innledende krav om at institusjonen skal ha et fagbibliotek. Det har Høgskolen i Stavanger. De øvrige kravene til organisasjon og infrastruktur gjelder hvor godt dette er tilpasset høgre utdanning og institusjonens forskningsvirksomhet med særlige krav til prioritering av FoU-virksomheten og IKT. Slik Høgskolen i Stavanger dokumenterer dette, innfrir høgskolen kriterienes krav.

Punkt 5 har krav om tilknytning til nasjonale og internasjonale nettverk og deltagelse i et samvirke om forskerutdanning, og Høgskolen i Stavanger innfrir disse kravene.

4.2 Refleksjoner om kriteriene

Dette er første gang NOKUTs kriterier i forhold til søknad fra en statlig høyskole om akkreditering til universitet er tatt i aktiv bruk. Et viktig kriterium har med forskerutdanning å gjøre, noe som er naturlig, ettersom dette tradisjonelt har vært en viktig oppgave for universitetene. Komiteen tar til etterretning at kriteriene gir anledning til å søke såpass raskt etter at det nødvendige antall doktorgradsutdanninger er på plass. Institusjonene har i realiteten få resultater å vise til som forskerutdanningsinstitusjoner når de søker universitetsakkreditering, slik kriteriene nå foreligger.

Komiteen har også diskutert om kriteriene har kommet til å framstå som lite framtidsrettet. Mye vekt legges på hva som skal til for å bli et universitet, og noe av dette er konkret kvantifisert: fire doktorgrader med nasjonal betydning, hvor av to med regional. Komiteen kom i sine diskusjoner til å feste oppmerksomhet på spørsmålet om ikke bare hvordan *bli* et universitet, men også på spørsmålet om hvordan *være* et universitet? Hvilken rolle tenker den søkende institusjonen å spille i den norske universitetsstrukturen? Hvilke framtidsrettede strategier eksisterer ved institusjonen? Med mer fremtidsrettede kriterier hadde det vært naturlig for Høgskolen i Stavanger å utforme en strategisk plan og en handlingsplan for hva man ønsker å virkeliggjøre som universitet, gitt de forutsetninger man faktisk har.

Kriteriene inneholder krav om at "Institusjonen skal ha vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet av høy kvalitet". Ikke minst i forhold til dette punktet har komiteen følt behov for en avklaring forholdet mellom det *nødvendige* og det *tilstrekkelige* i kriteriene. Punktet om det vitenskapelige personalet og forskningsvirksomheten har en rekke mer konkrete underpunkter som, slik komiteen forstår det, nødvendigvis må imøtekommes, men er det å dokumentere at en fyller de konkrete kriteriene i underpunktene, også *tilstrekkelig*? Eller med andre ord: Hvor stort rom for utøvelse av et mer helhetlig skjønn ligger i kriteriene? Komiteen ser ikke bort fra at Høgskolen i Stavanger har hatt en noe annen forståelse av dette enn komiteen. Komiteen har forholdt seg til sitt mandat, hvor det blant annet står: "Rapporten skal gi en entydig og begrunnet konklusjon basert på en helhetlig vurdering av om Høgskolen i Stavanger samlet holder et tilstrekkelig høyt nivå og har en slik kvalitet at det kan akkrediteres som universitet." (vedlegg 2). Understrekingen i mandatet av det helhetlige og det samlede medfører at komiteen har forstått oppgaven sin som mer omfattende enn nærmest å skulle krysse av for om et sett konkrete forutsetninger er oppfylt eller ikke.

Etter komiteens mening bør NOKUT holde fokus på kriteriene og anvendelsen av dem i framtiden og vurdere om ytterligere presisering er påkrevet. Grunnlaget for vurderingene bør framstå som så klart og entydig som overhodet mulig, slik at behandling av denne typen søknader kan bli mest mulig ensartet.

4.3 Konsekvenser av kriteriene: En ny type universitet

Universitetene og de vitenskapelige høyskolene har hovedansvaret for landets grunnforskning og forskerutdanning. Disse institusjonene har både grunnforskning og forskerutdanning i tilknytning til alle sine fagområder, og over hele bredden av sin faglige virksomhet. Hovedforskjellen mellom universitetene og de vitenskapelige høyskolene er at de vitenskapelige høyskolene har en faglig virksomhet som er relativt smal og sterkt konsentrert om spesielle fagområder, mens universitetene har stor bredde og stort mangfold i sin faglige virksomhet. Universitetene legger dessuten stor vekt på den vitenskapelige utviklingen av basale fag og disipliner. De viktigste kjennetegnet ved et universitet har altså vært

hovedansvaret for grunnforskning og forskerutdanning og disiplinutvikling over hele institusjonens faglige bredde.

De foreliggende kriteriene for vurdering av universitetsstatus innebærer at det vil bli etablert nye **typer** av universiteter i Norge. Sammenliknet med de etablerte universitetene vil nye universiteter ha langt mindre bredde i sin forskning og forskerutdanning. Dette følger særlig av kriteriet om doktorgradsutdanning på **minst** fire fagområder. Sagt på en annen måte, innebærer dette at en institusjon kan bli universitet med forskerutdanning på **bare** fire fagområder. Komiteen konstaterer at dette kriteriet har fått særlig stor oppmerksomhet i diskusjonen om eventuelle nye universiteter, og at flere av de øvrige kriteriene også forutsettes å være spesielt relevante eller viktige bare for de få områdene der institusjonen har doktorgradsutdanning.

Nye universiteter vil med andre ord ha tradisjonelle universitetsaktiviteter i tilknytning til bare noen få fagområder. For noen av de nye universitetene kan disse få fagområdene utgjøre hele bredden av institusjonens faglige virksomhet. Slik kan det for eksempel være for vitenskapelige høyskoler som får universitetsstatus. Andre nye universiteter kan ha stor bredde i sin samlede faglige virksomhet, selv om grunnforskning og forskerutdanning bare knyttes til en liten del av virksomheten. Store statlige høyskoler som får universitetsstatus vil bli slike universiteter.

Som nytt universitet vil Høgskolen i Stavanger tilhøre den sistnevnte kategorien. Samlet sett har Høgskolen i Stavanger forholdsvis stor bredde. For en relativt stor del av fagområdene er imidlertid situasjonen slik at det, i hvert fall innen overskuelig tid, vil være helt urealistisk å forvente utvikling av grunnforskning og etablering av forskerutdanning. Dette dreier seg blant annet om en rekke kortvarige profesjonsutdanninger på lavere grad. Siden Høgskolen i Stavanger oppfyller kriteriet om doktorgradsutdanning på fire av sine fagområder samt de øvrige enkeltkriteriene, kan institusjonen likevel få universitetsstatus.

Som helhet vil et slikt universitet være svært forskjellig fra de etablerte universitetene. Det vil være ”flerkulturelt” i den forstand at det både huser grunnforskingsmiljøer og forskerutdanningsaktiviteter, og miljøer der hovedvekten ligger på utdanning og FoU-aktivitet av mer anvendt karakter.

Som nytt universitet vil Høgskolen i Stavanger også skille seg fra de etablerte universitetene ved å legge mindre vekt på vitenskapelig utvikling av basale fag og disipliner. Ikke minst i sin forskerutdanning legger Høgskolen i Stavanger større vekt på tematiske områder og flerfaglige emner.

Sentrale deler av virksomheten vil dessuten være knyttet opp mot regionens behov i større grad og mer eksplisitt enn det en har sett ved de etablerte universitetene. Høgskolen i Stavanger har allerede ved sin virksomhet demonstrert de gevinster og muligheter som ligger i en bevisst og aktiv regional tilknytning, både for undervisningens og forskningens del. Å være en forsknings- og undervisningsinstitusjon som regionen med rette er stolt av og opplever som sin, gir helt spesielle muligheter for faglig vekst og utvikling. Høgskolen i Stavanger har vist at det ikke trenger å være noen motsetning mellom solid regional forankring og betydning i nasjonal sammenheng.

5 KONKLUSJON

5.1 Samlede delkonklusjoner

5.1.1 Studietilbud på lavere og høyere nivå

Høgskolen i Stavanger tilfredsstiller kriterienes krav om at institusjonen skal ha selvstendig rett til å tildele høyere grad eller andre studieløp av minst fem års varighet på minst fem områder, samt lavere grads utdanninger innen flere fagområder. Høgskolen tilfredsstiller også kriteriet om at institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på de fleste av disse fagområdene.

5.1.2 Doktorgradsstudiene

Som forskerutdanningsinstitusjon er Høgskolen i Stavanger kommet kort, men institusjonen fyller kriterienes krav om å ha selvstendig rett til å tildele doktorgrad på minst fire fagområder, hvorav to av fagområdene må være sentrale i forhold til regionale virksomheters verdiskaping samtidig som fagområdene har nasjonal betydning.

Høgskolen i Stavanger fyller videre kravene om å ha utdannet kandidater på minst to fagområder og på minst to andre områder ha igangsatt organisert forskerutdanning.

5.1.3 Vitenskapelig personale og forskningsvirksomhet

Høgskolen i Stavanger innfrir kriteriet om at institusjonen må dokumentere at den har faglig kompetanse og FoU-virksomhet i henhold til standarder og kriterier for akkreditering av doktorgradsstudier på de fagområder der institusjonen gir doktorgradsutdanning.

Høgskolen i Stavanger innfrir kriteriet om at institusjonen må dokumentere at den har faglig kompetanse og FoU-virksomhet i henhold til standarder og kriterier for akkreditering av mastergradsstudier på de fagområder der institusjonen gir høyere grads utdanningstilbud.

Høgskolen i Stavanger innfrir kriteriet om at institusjonen må dokumentere at den har kvalifisert fagpersonale og kan vise til dokumenterte resultater fra FoU-virksomhet innenfor andre fagområder.

Komiteen mener at i universitetssammenheng er en andel på 46 % av det vitenskapelige personalet med førstekompetanse i minste laget. Komiteen konkluderer likevel med at Høgskolen i Stavanger innfrir kriteriene om vitenskapelig personale og stabil forskningsvirksomhet av høy kvalitet.

5.1.4 Organisasjon og infrastruktur

Høgskolen i Stavanger innfrir kriterienes krav om at institusjonen skal et fagbibliotek.

Høgskolen i Stavanger innfrir kriterienes krav om at infrastruktur og organisasjon skal være godt tilpasset institusjonens forskningsaktivitet, spesielt FoU-virksomhetens plass i institusjonens strategi og planer, organisering og budsjetter.

Høgskolen i Stavanger innfrir kriterienes krav om at infrastrukturen skal være godt tilpasset institusjonens forskningsaktivitet, spesielt at IKT-opplegg med maskin- og programvare og brukerstøtte er tilpasset kravene til FoU-virksomhet på høyt nivå.

Høgskolen i Stavanger er en moderne og veldrevet høgskole med en god infrastruktur og en tilfredsstillende organisering for å drive høyere utdanning og forskning og innfrir kriterienes krav til organisering og infrastruktur.

5.1.5 Nasjonale og internasjonale nettverk

Høgskolen i Stavanger innfrir kriterienes krav om at institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk i forbindelse med høyere utdanning og forskning og delta i det nasjonale samvirke når det gjelder forskerutdanning.

5.2 Tilfredsstiller Høgskolen i Stavanger kriteriene for akkreditering?

Etter komiteens mening fyller Høgskolen i Stavanger kriteriene til akkreditering som universitet.

5.3 Komiteens helhetlige vurdering av om Høgskolen i Stavanger samlet holder et tilstrekkelig høyt nivå og har en slik kvalitet at det kan akkrediteres som universitet.

Høgskolen i Stavanger holder samlet et tilstrekkelig høyt nivå og har de kvaliteter som kriteriene krever for å bli akkreditert som universitet. Høgskolen i Stavanger vil da bli en ny type universitet med en annerledes utdanningsportefølje, en smalere forskningsprofil og en tydeligere regional tilknytning enn de øvrige norske universitetene.

6. ANBEFALINGER OM VIDERE UTVIKLING

6.1 Samlede delanbefalinger

6.1.1 Studietilbud på lavere og høyere nivå

- Høgskolen i Stavanger bør fortsatt arbeide bevisst med at forskningsambisjonene ikke går på bekostning av studiekvaliteten og –kvantiteten i alle høgskolens studietilbud uansett nivå.
- Høgskolen i Stavanger ligger langt framme når det gjelder utvikling av e-læring/elektroniske pedagogiske læringsressurser, men dette potensialet kan i større grad utnyttes av undervisningspersonalet.
- Høgskolen i Stavanger har et forbedringspotensial i forhold til studiegjennomføring.

6.1.2 Doktorgradsstudiene

- Doktorgradsutdanningene ved Høgskolen i Stavanger er nyetablerte og høgskolen er fortsatt i så måte i en konsolideringsfase. Komiteen anbefaler Høgskolen i Stavanger å prioritere å øke antallet doktorgradsstudenter for raskere å skaffe seg et bredere grunnlag som forskerutdanningsinstitusjon.

6.1.3 Vitenskapelig personale og forskningsaktivitet

- Komiteen konstaterer at omfanget av FoU-virksomheten ved Høgskolen i Stavanger er økende, men må fortsatt øke. Høgskolen må fortsette arbeidet med å gi flere vitenskapelige tilsatte mer FoU-tid.
- Høgskolen må aktivt fortsette arbeidet med kompetanseheving for å øke andelen av vitenskapelig ansatte med førstekompetanse.
- Arbeidet for å utvikle forskningen i profesjonsutdanningene, på disse fagfeltenes egne premisser, må fortsette. Høgskolen i Stavanger burde ha potensial til å gå i spissen for å utvikle FoU-arbeid i profesjonsutdanningene. Flere av disse miljøene bør utvikle sterke og aktive samarbeidsrelasjoner med internasjonale miljøer
- Høgskolen i Stavanger bør fortsette sin satsing på FoU både på sine spissområder og i bredden og vidererføre det gode forholdet til lokalmiljøet og de muligheter som dette byr på i FoU-sammenheng.
- Høgskolen i Stavanger bør bli mer bevisst på å formulere ambisiøse mål innenfor sine beste forskningsmiljøer.

6.1.4 Organisasjon og infrastruktur

- Høgskolen i Stavanger bør fortsatt arbeide med å utvikle tjenlige møteplasser og rutiner for informasjon til de ansatte.
- Organisasjonsstrukturen ved Høgskolen i Stavanger bør videreutvikles ut fra en bevissthet om at i en kunnskapsorganisasjon er handlingsrom og initiativ for de som utfører primæroppgavene, en viktig forutsetning for å lykkes.
- Høgskolen i Stavanger bør arbeide målrettet for å sikre studentmedvirkning der viktige beslutninger tas.
- Høgskolen i Stavanger har et forbedringspotensial i forhold til at alle, hele organisasjonen, studenter, vitenskapelig personale og teknisk- administrativt personale, skal bli i stand til på de mest effektive måtene å ta i bruk IKT i lærings- og kommunikasjonssammenheng.

6.1.5 Nasjonale og internasjonale nettverk

- Høgskolen i Stavanger inngår aktivt i flere nasjonale og internasjonale nettverk, men har potensial for mer målrettet internasjonalt arbeid for eksempel gjennom forbedret utnyttelse av eksisterende samarbeidsavtaler.
- Høgskolen bør styrke sine samarbeidsrelasjoner med andre forskerutdanningsinstitusjoner.
- Det bør arbeides aktivt for å øke den internasjonale studentutvekslingen ved høgskolen.

6.2 Konkluderende anbefaling for videre utvikling

Høgskolen i Stavanger bør utarbeide framtidsrettete strategier som tydelig beskriver hvilken rolle et eventuelt universitet i Stavanger, som et nytt og annerledes universitet, vil fylle i den norske universitetsstrukturen. Høgskolen i Stavanger har ønsket universitetsstatus blant annet fordi den medfører et større handlingsrom, slik at en raskere kan etablere nye og aktuelle studietilbud, lettere komme i forpliktende samarbeidsrelasjoner med internasjonale partnere og få økt kontakt med sentrale forskningsinstitusjoner. Nå er tiden inne til å vise mer konkret hvordan man tenker å benytte dette økte handlingsrommet.

Disse framtidsrettete strategiene bør utformes med en klar bevissthet om at et universitet i Stavanger vil være en ”flerkulturell” institusjon. Her kommer det, i alle fall et godt stykke tid framover, til å befinne seg forskningsfyrtårn med internasjonale ambisjoner side om side med miljøer som først og fremst driver utdanning på lavere grad og forsker mindre. Å stimulere alle fagmiljøene til utvikling av ny kunnskap ut fra en aksept av miljøenes forskjellige ambisjoner, målsettinger og hvilken type kunnskap de bygger sin virksomhet på, vil være viktig for å lykkes i å være et universitet av en ny type. Et slikt bredt og mangefasettert fokus på kunnskapsutvikling vil også kunne medvirke til å høyne kvaliteten i utdanningene og styrke institusjonens læringsmiljø.

7 VEDLEGG

7.1 Sakkyndig komité

Den sakkyndige komiteen som har vurdert søknaden fra Høgskolen i Stavanger om akkreditering som universitet har bestått av professor Kathrine Skretting, Norges teknisk-naturvitenskapelig universitet (leder), professor Berit Askling, Göteborgs universitet, professor Sigmund Grønmo, Universitetet i Bergen, adm.dir. Paul Chaffey, Oslo og student Lene Karin Eikemo, Høgskolen i Narvik.

Fra NOKUT har rådgiver Turid Hegerstrøm i samarbeid med førstekonsulent Luna Lee Solheim og konsulent Hanne Kristine Axelsen, vært komiteens sekretariat. Rådgiver Pål Bakken har bistått arbeidet med tallbehandling og statistikk.

7.2 Komiteens mandat

Oppgaven til sakkyndig komité er å vurdere hvorvidt Høgskolen i Stavanger tilfredsstillende oppfyller krav til institusjonsakkreditering som universitet.

Vurderingsgrunnlaget til komiteen er:

- Lov om universiteter og høyskoler av 12. mai 1995.
- Utdannings- og forskningsdepartementets forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler og lov om private høyskoler av 2. januar 2003.
- Forskrift om standarder og kriterier for evaluering og akkreditering av høgre utdanning vedtatt av NOKUT 4. april 2003.

Komiteens vurdering baseres på følgende materiale:

- Institusjonens søknad og annet relevant skriftlig materiale som komiteen anser som nødvendig for vurderingen.
- Komiteens erfaringer fra institusjonsbesøk

Komiteen skal nedfelle sine vurderinger og konklusjoner i en skriftlig rapport.

Rapporten skal gi en entydig og begrunnet konklusjon basert på en helhetlig vurdering av om Høgskolen i Stavanger holder et tilstrekkelig høyt nivå og har en slik kvalitet at det kan akkrediteres som universitet.

Rapporten skal ha vurderinger som institusjonen skal kunne bruke i sitt videre utviklingsarbeid.

Komiteen arbeider på oppdrag fra NOKUT og avgir sin rapport dit.

7.3 Kriterier for akkreditering som universitet

Kriteriene er fastsatt av NOKUT 05.05. 03 med hjemmel i Utdannings- og forskningsdepartementets forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler og private høyskoler § 7.6 og § 9.4 gjeldende fra 02.01.03

§ 7.1

Denne bestemmelse fastsetter de standarder som skal legges til grunn for akkreditering av høyskoler etter lov om private høyskoler § 10a og vitenskapelige høyskoler og universiteter etter lov om universiteter og høyskoler § 13. nr.1 bokstav b.

§ 7.2

En forutsetning for akkreditering er at institusjonen har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring (jf. §§ 4 og 5).

§ 7.5

For å bli akkreditert som universitet må følgende vilkår være oppfylt:

§ 7.5 a)Vilkårene i § 7.3 må være oppfylt. Det vil si at høyskolen må oppfylle vilkårene for å bli akkreditert høyskole. I følge merknadene til forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler og private høyskoler, anses de statlige utdanningsinstitusjonene som akkrediterte for de studietilbud de tilbyr

§ 7.5 b) Institusjonen skal ha vitenskapelig personale og stabil forskningsvirksomhet av høy kvalitet.

- På fagområder der institusjonen gir doktorgradsutdanning må institusjonen dokumentere at den har faglig kompetanse og FoU-virksomhet i henhold til standarder og kriterier for akkreditering av doktorgradsstudier § 3.4 c-e.
- På fagområder der institusjonen gir høyere grads utdanningstilbud må institusjonen dokumentere at den har faglig kompetanse og FoU-virksomhet i henhold til standarder og kriterier for akkreditering av mastergradsstudier § 3.3 d-e.
- Innenfor andre fagområder må institusjonen ha kvalifisert fagpersonale og kunne vise til dokumenterte resultater fra FoU-virksomhet.

§ 7.5 c) Institusjonen skal ha en organisasjon og infrastruktur for å drive høyere utdanning og forskning.

- I tillegg til kravene som følger av departementets § 7.3g skal infrastruktur og organisasjon være godt tilpasset institusjonens forskningsaktivitet. Dette gjelder spesielt:
- FoU-virksomhetens plass i institusjonens strategi og planer, organisering og budsjetter
- IKT-opplegg med maskin- og programvare og brukerstøtte som er tilpasset kravene til FoU-virksomhet på høyt nivå

§ 7.5 d) Institusjonen skal ha selvstendig rett til å tildele høyere grad eller andre studieløp av minst fem års varighet på minst fem områder, samt lavere grads utdanninger innen flere fagområder. Institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på de fleste av disse fagområdene.

§ 7.5 e) Institusjonen skal ha selvstendig rett til å tildele doktorgrad på minst fire fagområder, hvorav to av fagområdene må være sentrale i forhold til regionale virksomheters verdiskaping samtidig som fagområdene har nasjonal betydning. Institusjonen skal ha en stabil forskerutdanning.

- Institusjonen har en stabil forskerutdanning når den har utdannet kandidater på minst to fagområder og på minst to andre områder har igangsatt organisert forskerutdanning.

§ 7.5 f) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk i forbindelse med høyere utdanning og forskning og delta i det nasjonale samvirke når det gjelder forskerutdanning.

7.4 Program for institusjonsbesøket

Tid: 21. og 23. april 2004. Sted: Styrerrommet i 3. et. i Servicebygget, Høgskolen i Stavanger

Tid	Tema	Deltakere
21/4 – 2004 Onsdag		
1800 -	Komitémøte	
22/4 – 2004 Torsdag		
0830 – 0930	Kort redegjørelse for søknaden v/HiS. Kort redegjørelse for oppdraget v/komité	Høgskolens faglige og administrative ledelse
0930 – 1000	Komitémøte	
TN-fak 1000 – 1045	Møte med faglig enhetsleder	Dekan og prodekaner
1045 – 1130	Møte med faglig/vitenskapelig tilsatte	6 personer som dekker fakultetets faglige bredde
1130 - 1215	Møte med et utvalg av fakultetets bachelor- og masterstudenter	6 studenter som dekker fakultetets faglige bredde og med ulik studielengde
1215 – 1300	Lunch	
SV-fak 1300 – 1345	Møte med faglig enhetsleder	Dekan og prodekaner:
1345 - 1430	Møte med faglig/vitenskapelig tilsatte	6 personer som dekker fakultetets faglige bredde
1430 - 1515	Møte med et utvalg av fakultetets bachelor- og masterstudenter	6 studenter som dekker fakultetets faglige bredde og med ulik studielengde
1515 - 1600	Møte med student-tillitsvalgte	Tillitsvalgte og studentledere fra hele institusjonen
1600 – 1615	Presentasjon av ledelsesverktøyet Balansert målstyring	
1615 – 1715	Omvisning og gjennomgang av institusjonens infrastruktur	<ul style="list-style-type: none"> • Presentasjon av høgskoleområdet • Forskningsbiblioteket inklusiv lesesaler og PC-stuer
23/4 – 2004 Fredag		
0830 – 0915	Møte med bibliotek- og IKT-personale Kort presentasjon av NettOp-prosjektet (e-læring og multimedieproduksjon)	3 – 5 personer
HUM-fak 0930 – 1015	Møte med faglig enhetsleder	Dekan og prodekaner
1015 – 1100	Møte med	6 personer som dekker fakultetets faglige bredde

	faglig/vitenskapelig tilsatte	
1100 - 1145	Møte med et utvalg av fakultetets bachelor- og masterstudenter	6 studenter som dekker fakultetets faglige bredde og med ulik studielengde
1145 - 1230	Lunch	
1230 - 1315	Møte med et utvalg av høgskolens PhD studenter	6 studenter fra alle program og med ulik studielengde
1315 – 1400	Møte med et utvalg instituttledere	6 personer fra alle fakultetene
1400 - 1500	Møte med eksterne samarbeids- partnere/nærings- og samfunnsliv/ randsoneaktiviteter	Representanter for to oljeselskaper (Statoil og et annet internasjonalt selskap), RF-Rogalandforskning, en aktiv sponsor utenom oljesektoren og en fra offentlig sektor
1500 - 1530	Komitémøte	
1530 – 1600	Avslutningsmøte med institusjonen	Faglig og administrativ ledelse, repr. for høgskolens styre

7.5 Oversikt over dokumentasjonen fra Høgskolen i Stavanger

Sakkyndig komité har mottatt følgende dokumentasjon fra Høgskolen i Stavanger:

- Søknad fra Høgskolen i Stavanger om akkreditering som universitet av 23.juni 2003
- Fra høgskole til universitet – universitetsstrategi 2000 – 2004 for Høgskolen i Stavanger av 11. februar 2000
- Høgskolen i Stavanger – årsrapport 2002
- Evaluering av system for kvalitetssikring ved Høgskolen i Stavanger, rapport fra sakkyndig komité, høsten 2003
- Utfyllende dokumentasjon fra Høgskolen i Stavanger til søknad om akkreditering som universitet av 16.desember 2003
  - Nærmere redegjørelse for utviklingen innenfor de to første doktorgradsutdanningene – petroleumsteknologi og offshoretteknologi
  - Fakultetsvis fordeling av det vitenskapelige personalet
  - Plan og mål for kompetanseoppbygging
  - Fakultetsvis fordeling av forskningsproduksjon
  - Avdelingsvis fordeling av de vitenskapelig ansatte i ordinære stillinger som arbeider mot doktorgrad
  - Kort dokumentasjon av innholdet i de bilaterale samarbeidsavtalene
  - Avdelingsvise variasjoner i tildeling og bruk av FoU-tid
  - Studiehåndbok for doktorgradsstudiene
  - Reglement for graden philosophiae doctor (PhD) i spesialpedagogikk ved Høgskolen i Stavanger
  - Forskrift for graden bachelor ved Høgskolen i Stavanger
  - Forskrift om opptak og rangering til sivilingeniørutdanningen ved Høgskolen i Stavanger

- Reglement om opptak og rangering av søkere til mastergradsstudium i spesialpedagogikk ved Høgskolen i Stavanger
  - Reglement om opptak m.m. til Master i endringsledelse ved Høgskolen i Stavanger
  - Reglement om opptak til mastergradsstudiet i samfunnssikkerhet ved Høgskolen i Stavanger
  - Opptaksreglar for masterstudiet i lesevitskap
- Supplerende informasjon til universitetssøknaden fra Høgskolen i Stavanger av 29.mars 2004
    - Fakta om organisasjonstenkningen
    - Fordeling av rekruttering til mastergrad
    - Spesifikasjon av forskningstid på doktorgradsområdene
    - Forskningskompetanse og FoU-virksomhet i tilknytning til mastergradsprogrammene i lesevitenskap og internasjonal hotell- og reiselivsledelse
    - Strategi for kompetanseoppbygging
    - FoU-strategi

7.6 Tilbakemelding fra Høgskolen i Stavanger på rapport fra sakkyndig komité

NOKUT
Postboks 1708 Vika
0121 OSLO

FELLES-
ADMINISTRASJONEN

Deres referanse: 03/171-27

Vår referanse: 03/1959.29

Dato: 5. august 2004

SØKNAD OM AKKREDITERING SOM UNIVERSITET – UTTALELSE TIL RAPPORT FRA SAKKYNDIG KOMITÉ.

Vi viser til rapport fra den sakkyndige komiteen som har vurdert søknaden fra Høgskolen i Stavanger om akkreditering som universitet. Den endelige rapporten ble avlevert til NOKUT 1.juli 2004. I sin oversendelse ber NOKUT om høgskolens uttalelse til rapporten herunder kommentarer til komiteens synspunkter og forslag til tiltak for videre utvikling.

Rapporten gir en grundig og solid beskrivelse og vurdering av virksomheten ved Høgskolen i Stavanger og gir begrunnede og entydige delkonklusjoner for samtlige av de kriterier som gjelder for akkreditering som universitet. Komiteen konkluderer med at Høgskolen i Stavanger fyller kriteriene til akkreditering som universitet og den helhetlige vurdering er at Høgskolen i Stavanger samlet holder et tilstrekkelig høyt nivå og har en slik kvalitet at den kan akkrediteres som universitet.

Vi mener at rapporten gir et godt grunnlag for en avgjørelse på vår søknad om akkreditering og har ingen vesentlige forhold som vi oppfatter det er nødvendig å avgi særlig uttalelse til. Vi deler komiteens synspunkter og forslag til tiltak for videre utvikling. Disse sammenfaller langt på vei med høgskolens egen vurdering av hvilke utfordringer vi står overfor og hvilke alternative tiltak som bør vurderes for det videre arbeidet med utvikling av institusjonens virksomhet. Det pågår nå en omfattende strategisk prosess i høgskolen. Formål, visjon og verdier er vedtatt og vi er kommet langt i arbeidet med den strategiske analysen herunder den overordnede strategiske planen for virksomheten for perioden 2005 til 2008. De tiltak for videre utvikling som foreslås av komiteen, vil naturlig inngå i vårt videre arbeid. Finansiering vil være en avgjørende faktor for i hvilket omfang og med hvilken takt tiltak kan gjennomføres. Høgskolens styre og ledelse har stor oppmerksomhet rettet mot dette spørsmålet.

Med henvisning til ovenstående begrenser vi våre utfyllende kommentarer i det følgende til å omhandle noen få forhold.

Kvalitetsreformen

Komiteen omtaler på side 12 høgskolens arbeid med kvalitetsreformen. Komiteens inntrykk er at Høgskolen i Stavanger ikke ligger spesielt langt framme når det gjelder kvalitetsreformen. Vi kjenner oss ikke igjen i denne vurderingen og mener at dette inntrykket må være basert på et ufullstendig og sviktende grunnlag. Det betyr ikke at ikke mye gjenstår også her hos oss. En status for arbeidet med kvalitetsreformen og kvalitetssystemet ble drøftet i styremøte den 26.februar 2004. Vår vurdering er at kvalitetsreformen i store deler er gjennomført etter intensjonene og til rett tid. Reformen er likevel av en slik karakter og omfang at det er helt nødvendig med et kontinuerlig arbeid for å utvikle kvalitativt gode studieprogrammer. Områder som særlig ble pekt på for videre utvikling var utvikling av nye undervisnings- og læringsformer og hvordan disse kobles med nye vurderingsformer, internasjonalisering av studieprogrammene og aktiv bruk av kvalitetssystemet med særlig vekt på

emne og programnivå. Styret sluttet seg til denne vurderingen. Utdannings- og forskningsdepartementet uttalte i etatsstyringsmøtet den 15.april at de har et positivt inntrykk av høgskolens arbeid med kvalitetsreformen.

Instituttledere

Fra 1.januar 2004 har høgskolen en ordning med åremålstilsatte ledere for instituttene. Instituttlederne er i hovedsak rekruttert internt blant de ansatte i undervisnings- og forskerstillinger og har ikke utløst nye stillinger. Stillingsressursene som medgår til disse lederstillingene er tilnærmet den stillingsressurs som tidligere gikk med til valgte verv på institutt og avdelingsnivå. Vi viser her til rapportens side 27 hvor antall tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger samt antall tilsatte med førstekompetanse omtales.

Medvirkning og informasjon

Høgskolen i Stavanger har vært gjennom en omfattende organisasjonsendring. Det drives et målrettet og omfattende organisasjonsutviklingsarbeid på flere plan i organisasjonen. Dette arbeidet vil fortsette.

Komiteens anbefalinger om videre utvikling; organisasjon og infrastruktur har hele tiden vært en del av dette arbeidet og vil fortsatt være prioritert. Rapporten kan imidlertid gi inntrykk av at styrer på lavere nivå alene sikrer informasjon og medvirkning fra ansatte. Dette er ikke vår erfaring. En god og tydelig ledelse som involverer sine medarbeidere er etter vår vurdering en helt nødvendig forutsetning for å lykkes. Det ligger et klart formulert ansvar på alle ledere om å arbeide for gode og åpne samarbeidsforhold hvor gode rutiner og møteplasser for informasjon er helt avgjørende. Det arbeides godt med dette i fakultetene. Medvirkning må ivaretas løpende gjennom dialog og drøfting i fakultet/instituttene og gjennom det formelle samarbeidet med organisasjonene etter hovedavtalen. Fakultetsrådene skal videre bidra til at synspunkter og råd fra de ansatte blir ivarettatt og tillagt vekt for viktige beslutninger treffes. Vi vil tilføye at tilsvarende vurderinger gjelder for rutiner og møteplasser for informasjon og medvirkning fra studentene.

Annet

Nye tiltak vedtas og iverksettes løpende. Tiltak som er beskrevet som planlagte i rapporten kan derved allerede være iverksatt. Eksempelvis er førstelektorprogrammet vedtatt og skal starte opp i løpet av høsten. Pilotprosjektet med trådløst nett i biblioteket er i gang, og den planlagte oppgraderingen av datasambandet er gjennomført.

Vi merker oss komiteens påpekning av behovet for informasjon og møteplasser for diskusjon ennå ikke synes helt på plass for forskningens vedkommende. Dette oppfatter vi som en viktig påpekning for videre arbeid.

Vi viser for øvrig til vårt brev datert den 25. juni 2004 og til våre kommentarer i brevet. Vi vil igjen understreke at høgskolen har lang erfaring med forskerutdanning og at konklusjonen under rapportens pkt. 5.1.2. tar utgangspunkt i høgskolen som selvstendig forskerutdanningsinstitusjon.

Vi vurderer grunnlaget som foreligger for behandlingen av vår søknad om akkreditering som universitet som grundig og ser frem til behandlingen i NOKUTs styre den 30.august d.å.

Med hilsen

Ivar Langen
rektor

Inger Østensjø
høgskoledirektør

